ԺԸ· ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4576 6/19 ՄԱՐՏ 1901 ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ 28 ԶԻԼԳԱՏԷ 1318 ԺԸ· ՏԱՐԻ ԹԻՒ 4576

درعليه‌ده غلطه‌ده (آرهولك) غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

ՊՈԼԻՍ Ղալաթիա, Նորատունկեան Խան

Les annonces sont reçues
à la Direction du Journal "AREVELK„
Galata, CONSTANTINOPLE.

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

20 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

Ազգային, Գրական ու Քաղաքական

20 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան	140	Դ.ր
» » » » վեցամսեայ	70	»
» » » » եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար տարեկան	40	Ֆրն.
» » » վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստայի պուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի պուլը 100 դրուշի հաշուով:

Ծրարական թղթատարի ծախսը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատան:

ՎԵՐՏԻԻ ՄԱՀԸ

Թիֆլիսի մեր թղթակիցը կը հաղորդէ մեզ հետեւեալ գրութիւնը, զոր ռուսահայ ծանօթ երաժիշտ Գ. Կարա-Մուրզա պատրաստեր է ճեմարանաւոր երգահանին մահուան առթիւ։

* * *

Ա.

Յունուարի 14ին Միլանից հեռագիրը բերեց կոմպոզիտոր Վէրտիի մահուան լուրը։ Այդ գոյժը սաստիկ յուզեց բոլորին, որովհետեւ այդ անունը գիտէր գրեթէ ամբողջ աշխարհը։

Իտալիայի հարաւային կողմը, Բուսսէտօ քաղաքից հինգ վերստ հեռաւորութեան վրայ, գտնւում է մօտ երկու հարիւր բնակիչ ունեցող փոքրիկ Րոնկոլա գիւղը, որի միակ փողոցի վրայ իր սեփական պանդոկում աղքատ կեանքով ապրում էր մի երիտասարդ ընտանիք։

1814 թուին ռուս-աւստրիական դաշնակցութեան և Ֆրանսայից միջեւ տեղի ունեցած պատերազմի պահուն, այդ կողմերն ալ ենթարկուեցան աւերի, և Րոնկոլա գիւղը, կռիւներում հետեւանքով հրդեհուեցաւ։ Այդ հրդեհին առթիւ բնակիչները իրենց միակ ապաւէն եկեղեցին նկատելով՝ հոն էին ապաստանել. բայց եկեղեցին էլ հրդեհւում և աւերւում է։ Մոռացուած մնում է մի միայն բարձր զանգակատունը, ուր պատսպարւում է, կրծքի երեխան ձեռին, պանդոկի ջահել և գեղեցիկ տիրուհին, Լուիզա Վէրտին։ Դժբաղդ մայրը անց է կացնում այդտեղ մի ամբողջ օր, մինչեւ Րոնկոլայից թշնամու հեռանալը։ Այսպէս ազատւում է Ջուզէպպէն (ապագայ երգահանը)՝ երկու անգամ պատահական մնալով կեանքով իր մօրը։

Վէրտին առաջին անգամ երաժշտութիւն լսում է գիւղի եկեղեցում, ուր ամէն տօն օրերին նուագում են օրգանի (երգեհոնի) վրայ և երգում ներդաշնակ։ Գրաւուած օրգանի ձայնից՝ տուն գալով փոքրիկ Վէրտին հօրը խնդրում է, որ իրան համար մի օրգան գնի։ Հայրը բերում է նրան մի հին դաշնամուր, որի վրայ վեց տարեկան երեխան խաղալով յարմարեցնում է զանազան եղանակներ։ Մի անգամ էլ պատահմամբ գտնում է առաջայինի ներդաշնակութիւն, — so, mi, sol։ Այնչափ ուրախանալով՝ այդ օրը նրան շատ է կրկնում և հրճւում։

Միւս օրը դարձեալ սկսում է փնտռել այդ ձայները դաշնամուրի վրայ, բայց ինչքան աշխատում է, չէ լինում. բարկացած վերցնում է մուրճը և սկսում կոտրել դաշնամուրի մասները։ Նրան պատժում են և կանչում են վարպետին շինելու, որ գործը վերջացնելուց յետոյ, գրում է գործիքի մի անկիւնում. «Շինեցի ձրի, որովհետեւ փոքրիկը մուզիկայի շատ սէր ունի»։

Գիւղի ծերունի օրգանիստի մօտ փոքրիկ Վերդին կանոնաւոր պարապելով՝ այնքան առաջադիմութիւն է անում, որ տասներկու տարեկան հասակում փոխարինում է վարժապետին և մի քանի տարի օրգանիստի պաշտօն է կատարում։ Զարգանալով դրանով՝ Վէրտին խնդրում է հօրը, ուղարկել իրան մի տեղ, սովորելու։ Հայրը ուղարկում է նրան Բուսսէտօ, ուր Վէրտին յաճախում է ուսումնարան, և ազատ ժամերը նուիրում է երաժշտութեան, ապրելով հօրը ծանօթ Անտոնիօ Բարէցցիի տանը։ Այդ տունը մինչեւ օրս այնպէս պահուած է, ինչպէս սրանից 70 տարի առաջ, և Բարէցցիի խնդրանօք Վէրտին իր ձեռքով տան ճակատին գրել է. «Stanza di D. Verdi» (Վէրտիի բնակարանը)։

Փոքրիկ երաժշտի երկրորդ ուսուցիչ՝ քաղաքի օրգանիստ Պրովէզի յայտնում է նրա խնամատար Բարէցցիին, որ աշակերտը իրան գերազանցում է. և խորհրդակցելով, ուղարկում են Վէրտին Միլան կօնսերվատօրիա մտնելու համար, օժանդակութիւն տալով Բարէցցիի և «Մօնտէ տի Պիետա» ընկերութեան կողմից տարեկան 1200 ռուբլի։

Կօնսերվատօրիան գտնում է, որ նա անընդունակ է և ուղարկում է նրան Սկալա թատրոնի երաժշտապէտ Լավինիայի մօտ։ Վէրտին՝ դեռ Բուսսէտոյի հին թատրոնում զմայլած լինելով Բիլլինիի, Ռօսսինիի և Դօնիցէտտիի գործերով՝ մեծ յափշտակութեամբ յաճախում է Սկալա թատրոնը, նրանց մուզիկան լսելու և անզսպելի կիրքով ինքն էլ սկսում է գրել արիաներ (եղանակներ) ու երգեր. որոնք յետոյ մտնում են նրա օպերաները։

Նրա առաջին հռչակը եղել է Հայտնի «Աշխարհի ստեղծումը» օրատօրեան կամ աստուածաշնչական պիէսը՝ խմբով և օրկեստրով կառավարելը՝ որ մեծ յաջողութիւն է գտնում Միլանում։

Օրգանիստ Պրովիզիի մահուանից յետոյ Վէրտին հրաւիրւում է Բուսսէտօ, այնտեղի Նուագասէր Ընկերութեան տիրեկտօրի պաշտօնով, որ, ըստ հին սովորութեան, միեւնոյն ժամանակ պէտք է լինի և Մայր Եկեղեցւոյ օրգանիստը։ Հոգեւորականութիւնը մերժում է եկեղեցական երաժշտութիւնը նրան յանձնելու խնդիրը, գտնելով նրան նորաձեւ և դեռ ջահել երաժիշտ, և հրաւիրում է ուրիշին։ Սրանով հասարակութիւնը բաժանւում է երկու կուսակցութեան։ Վէրտիի կողմն են անցնում ինտելլիգենցիան ու երիտասարդութիւնը։ Ասոնց վճռով Նուագասէր Ընկերութիւնը յետ է վերցնում եկեղեցուց իրանց պատկանեալ բոլոր նոտաներն ու գործիքները։ Հոգեւորականների երկար տարիների հակառակութիւնը շատ է օգնում Վէրտիի հռչակի տարածման։

Ապրելով Բարէցցիի տանը, երիտասարդ երաժիշտը՝ բացի իր օպերային պարապմունքներից, նաև դասեր է տալիս տանտիրոջ դստեր, 17 տարեկան գեղեցկուհի Մարգարիտային և յաճախ նուագում նրա հետ պիանոյի վրայ, չորս ձեռքէ։ Ձայների ներդաշնակ միութիւնը գտնում է արձագանգ և նրանց սրտերի մէջ, և նրանք ամուսնանում են։

Ունենալով արդէն պատրաստ բաւականաչափ նիւթեր, 1838ին Վէրտին տեղափոխւում է Միլան։ Այս ժամանակից է սկսւում նրա օպերային գործունէութիւնը։ Վէրտին Միլանում նախ որոնում է իր գործի համար լիբրէտտօ պատրաստող մի բանաստեղծ, և շուտով գտնում երիտասարդ Սօլէրային, որ նոյնպէս այդ տեսակ գործ էր փնտռում։

Յետոյ նրա օգնութեամբ բառերը կազմելով և իր գրած եղանակները քաղուածօրէն կարգի բերելով, Վէրտին գրում է իր առաջին օպերան «Oberto di San Bonifacio» անունով։ Շատ խոչընդոտների և արգելքների պատահելուց յետոյ, վերջապէս 1838 թ. նոյեմբերի 17ին ներկայացւում են այդ օպերան Միլանի Սկալա թատրոնում։ Յաջողութեան ապացոյցը այն է, որ օպերան իր պարտիտուրայով գնւում է հրատարակիչ Րիկօրտիի կողմից 2000 ֆր.։ Կօմպօզիտօրի հետ պայման են կապում, որով նա պարտաւորւում է գրել տարէնը երեք օպերա Միլանի և Վիեննայի կայսերական բեմերի համար, իւրաքանչիւրը 3500 ֆրանքով։

Դեռ գործը չսկսած, Վէրտին հիւանդանում է և երկար ժամանակ պառկած մնալով՝ գրեթէ սնանկութեան սահմանին է հասնում ու ընկնում պարտքերի տակ, որից ազատում է նրա կինը, ծախելով իր բոլոր իրեղէնները։ Վեր կենալուց յետոյ՝ սկսում է նա գրել և մեծ ոգեւորութեամբ առաջ է տանում գործը, երբ յանկարծ հասնում է նրան մի աւելի մեծ դժբաղդութիւն.—հիւանդանում է նրա մեծ երեխան և մի քանի օրուայ մէջ վախճանւում մօր գրկում։ Քիչ յետոյ հիւանդանում է դստրիկը, որի վերջն էլ նոյնն է լինում։ Այդ էլ բաւական չէ. նրա դեռ դեռահաս կինը ուղեղի բորբոքումից նոյնպէս մեռնում է։—«Ես մենակ էի... մենակ։ Երկու ամսուան ընթացքում ես կորցրի իմ սրտի սիրելի երեք էակներ։ Եւ այսպիսի պայմաններում ես պէտք է կատարէի իմ տուած խօսքը և գրէի կոմիկական (կատակերգական) օպերա», ասում է Վէրտին։ Բայց հեղինակը կատարում է իր խօսքը և վերջացնում է օպերա բուֆ (կատակ) «Un giorno di Regno» պիէսը, որ ներկայացնում են 1840 թ. սեպտ. 5ին, յետոյ կարգով և Նէապոլում, և Վենետիկում, բայց ոչ մի տեղ յաջողութիւն չէ ունենում, որովհետեւ հեղինակը աւելի ողբ գրող էր, քան թէ ծիծաղ։

Այս անյաջողութիւնը և ընտանեկան դժբաղդութիւնները Վէրտիին հասցնում են յուսահատութեան սահմանին և նա փոխելով բնակարանը, անձնատուր է լինում ունայն կեանքի։ Բայց Սկալա թատրոնի տիրեկտօր Մերելլին հանգիստ չէ թողնում նրան և Վէրտին շատ տատանուելուց և ընդդիմանալուց յետոյ նորից ձեռք է առնում գրիչը և չորս ամսուայ ընթացքում վերջացնում Nabucodonosor մեծ օպերան, որ 1842 թ. մարտի 9ին ներկայացնում են առաջին անգամ։ Յաջողութիւնը լինում է Սկալայի թատրոնի պատմութեան զարդը։ Յայտնի դերակատարների մէջ ամենաառաջին տեղն է բռնում արտիստուհի Ժօզէֆինա Ստրեպպոնի, որ ստեղծել է Աբիգայիլի դերը։ Նա հմայում էր նշանաւոր ձայնով, չքնաղ և խաղով, որ բաց են անում նրա առաջ Եւրոպայում յաղթանակներ։ Բայց այդ երկար ժամանակ չէ տեւում, որովհետեւ հռչակաւոր արտիստուհի Օր. Ստրեպպոնին դառնում է ոչ նուազ հռչակաւոր Տիկին Վէրտի։

ԿԱՐԱ-ՄՈՒՐՋԱ

ՆԻԿՈՄԻԴԻՈՅ ԳՈ՛ԾԵՐ

(Մեր թղթակցէն)

ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ, 3/16 մարտ 1901

Կ'իմանանք թէ անցեալները Կէյվէյի Գրնձըլար գիւղէն Կարմիրեան Նշան անուն երիտասարդ մը՝ որ Ատաբազարի մօտ կղմինտրի գործարանի մը մէջ կ'աշխատէր՝ գիշերը քնացած պահուն քանի մը Լազեր խրճիթը կը մտնեն զայն կողոպտելու համար։ Նշան տեսնելով որ խրճիթը կողոպտելէն զատ իր անձին ալ կը սպառնան, բահ մը յափշտակելով չարագործներէն մէկուն գլխուն իջեցնելով ականջը կը կտրէ կը հանէ։ Ասոր վրայ չարագործին ընկերներէն մէկը կրակ կ'ընէ Նշանի վրայ ու խեղճը շնչասպառ կ'իյնայ։ Չարագործները նկատելով թէ Նշան ա՛լ մեռած է, ամենայն պաղարիւնութեամբ իրենց աւարառութեան գործը կատարելէն վերջ կը մեկնին։ Յետոյ Նշան վիրաւոր և արիւնաշաղախ վիճակի մէջ կը դիմէ տեղական (Ատաբազարի) կառավարութեան, որ ընդ. փոյթ ոստիկան զինուորներ հանելով Նշանի տեղեկութեան համաձայն, նախ կը ձերբակալուի ականջը կտրուածը և յետոյ միւս ընկերները՝ որոնք կը բանտարկուին։ Նշան վիրաւոր և մահամերձ վիճակի մէջ իր փափագին համաձայն պատգարակով կը փոխադրուի իր ծննդավայրը, Գրնձըլար՝ ո՛ւր քանի մը օրէն կը մեռնի։ Երբ չարագործները կ'ուրանան ըսելով թէ իրենք բնա՛ւ հրացան պարպած չեն Նշանի վրայ, Ատաբազարի կառավարութիւնը՝ ուր տեղի կ'ունենայ ոճրին քննութիւնը՝ կը յանձնարարէ Կէյվէյի կառավարութեան՝ դիազննութիւն մը կատարել։ Կէյվէյի կառավարութիւնն ալ Թաղապետական բժիշկը և երկու ոստիկան-զինուորներ կը ղրկէ Գրնձըլար, որոնք մեռելը գերեզմանէն հանելով կը քննեն և ըստ բժշկական տեղեկագրին՝ գնտակը հանգուցելոյն աջ զիստին մէջէն կը հանուի։

*** Հոս ամէն տարի հին ու ծթռած սովորութեան մը համեմատ, մարտ 1ին, տարուան ընթացքին մէջ բոլոր ճաթած սափորները, պնակները, պտուկները և գաւաթները, որոնք խնամով կը պահուին, իրիկուան ժամը 1ին (Ը. Թ.) պատուհանէն դուրս փողոցը կը նետեն, ըսելով «Մարտ իչէրի փիրէ տըշարը». իբր թէ այդ իրիկուընէն կը սկսին լուերը Թըլխսուիլ։

*** Քանի մը շաբաթներէ ի վեր օդը ո՛չ կը ձիւնէ ո՛չ ալ կ'անձրեւէ։ Այս քանի մը օրերը մանաւանդ այնքան տաք է և օդն ալ ա՛յնքան պայծառ կ'երթայ՝ որ կարծես թէ ո՛չ թէ ձմրան եղանակին, այլ յունիս և յուլիս ամիսներուն մէջ ենք։ Հանդիպակաց լեռներու ձիւներն ալ հալեցան։ Այս տարի գարունը շատ շուտ եկաւ. դաշտ և բլուր սկսած են կանանչնալ։ Այգիները ցնծումի մէջ են, զի ահա՛ իրենց ուսերուն վրայ ծանրացող փիլէրինները մէկդի նետելով օրը օրին նոր օրինակ պիտի հագուին, և մայր-բնութիւնն ալ կը փութայ գունագեղ ծաղկըներով պսակ բոլորել իրենց ճակտին շուրջը։ Ո՛չ նուազ ուրախ են նաեւ երիտասարդները՝ զի ահա՛ անզուսպ Շիլին սկսած է իր դռները լայն լայն բանալ Բաղոսի խնկարկուներուն...։ Բայց լըրջօրէն խօսելով ամբան այս վերահաս գալուստը շատ բարեդէպ չի նկատուիր թէ՛ հացաբոյսի և թէ թթեններուն համար, մանաւանդ վերջիններուն համար որոնք սկսած են բողբոջ արձակել, ի՛նչ որ դեռ շատ կանուխ է։ Եթէ այս մեղմ կամ տաքուկ վիճակը պահէ՝ լաւ. իսկ եթէ ձմեռը յետադարձ քայլեր առնել փորձէ, ի՛նչ որ անհաւանական չէ. այն ատեն տարակոյս չկայ թէ տերեւները պիտի մըսսուին և չերմաբուծութեամբ պարապողները անտեսապէս կրկին պիտի տուժեն։ Այս մասին մեր պարտիզպաններուն նախազգուշական թելադրութիւն մը ընեմ որ կրնայ շատերուն օգտակար ըլլալ։

Առ այժմ երկու վտանգ կայ։ Վըտանգներէն մէկը այն է՝ որ գուցէ ձմեռը կրկին ետ դառնալ փորձէ. մանաւանդ այս մարտի ամսուն որ ամէնէն փոփոխականը, յեղյեղուկը և անվստահելին է տարուան ամիսներու շարքին մէջ։ Երբ ձմեռը ետ կը դառնայ, (ենթադրենք թէ դարձաւ) այդ պարագային Աստուծոյ գթութենէն զատ ուրիշ միջոց չունինք։ Երկրորդ վտանգն է այազը։ Ամէն պարտիզպան առջի իրիկուընէ գիտէ թէ այն գիշեր այազ պիտի ըլլա՞յ թէ ոչ. եթէ չըլլայ՝ աղէկ. եթէ պիտի ըլլայ, վնասուելու ենթակայ եղող բոյսերը գիշերուան եղեամէն և ցուրտին ազդեցութենէն զերծ պահելու համար, պէտք է պտուղի ծառերուն տակ կամ թթաստաններն մէջ բարակ խաւ մը յարդ սփռելով և կամ տեղ տեղ յարդի կոյտեր ու տաշեղներ սփռելով բռնկցնել և թողուլ որ մինչեւ առտու կամաց կամաց այրի և ցուրտ օդին սաստկութիւնը մեղմացնէ։ Այս փորձը շատ տեղեր կատարուած և արդիւնքն ալ գործնականապէս տեսնըւած ըլլալով Արեւելքի ընթերցողներուն օգուտ մը ըրած ըլլալու համար կը փութամ այս օգտակար թելադրութիւնը ընել. նոյն իսկ՝ երբ առաջին յիշուած վտանգն ալ սպառնայ, այսինքն երբ ծերունի ձմեռը ետ դառնալ փորձէ։

ՄՐԱԿՆ

ԱՆԱԿՆԿԱԼ ՄԸ

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

Ա.

Կիրակի էր, ու է՛ն ազնուական օրերէն մէկը գարունին։ Էրիկ կնիկ, —Սմբատ ու Զարուհի— տանը առջեւ եղող պարտէզին մէկ կուշտը դրուած փայտէ քանարէի մը վրայ քով քովի նստած՝ բնութեան գեղեցկութիւնները կը դիտէին։ Եւ նոյն ատեն, էրիկը սիկառ կը ծխէր, կինն ալ գրկի երախան կը դիեցնէր։ Թոմպուլիկ մանչ երախայ մը, որ մինինիկ ջղթուղներովը մօրը պարարտ ալ ստինքէն կախուած՝ անբացատրելի ախորժակով մը փոփրիկը կը կլլացնէր։ Մինչդեռ անդին, փոքրիկն Գօզամ, պարտէզին մէջ հոս ու հոն վազվըռտելով՝ թռչկոտող նաշխուն թիթեռնիկները կը հալածէր և զայրը Զաւէնին ալ ածուներու մէջէն հայրիկին տնկած զոյնզգոյն ծաղիկներէն փրցնելով աղուորիկ փնջիկ մը շինելու կ'աշխատէր։

Եւ ահա՛, էրիկ կնկան միջեւ տաք խօսակցութիւն մըն է սկսաւ. խօսակցութիւն մը՝ որ սովորաբար, ընտանեկան առանձնութեան մէջ կը խօսուի — ի հարկէ առանց անպատեհութիւն մը նկատուելու։

Եւ Սմբատ, —ներքին ուրախութեամբ մը համակուած— ձեռքի սիկառը գետին նետելով՝ երեսը կնոջը դարձուց, որ՝ թէեւ երեք զաւկի մայր, բայց տակաւին տասնըհինգ տարուան գեղանի աղջկան մը թարմութիւնը պահած էր։

—Զարուհի՛ս աղուորս, ըսաւ, գիտե՞ս որ մեր վիճակին գոհ ըլլալու ո՛րքան պատճառներ ունինք։ Մեր դրացիներէն շատ ընտանիքներ կան, որ հիմակ մեզի բաղդավոր նախանձով աչքով կը նային։ Վարպետս, Աստուած լուսաւորէ հոգին՝ թէպէտ խի՛ստ մարդ մըն էր, բայց արհեստին լաւ հմուտ ըլլալով՝ լաւ ալ կը սորվեցնէր, անանկ որ, եթէ հիմակ քաղաքին մէջ մատի վրայ համրուող առաջնակարգ երեք դերձակ կայ, անոնցմէ մէկն ալ էրիկդ Սմբատն է։ Բոլոր յաճախորդներս ալ պատուաւոր ու յարգըւած մարդիկ ըլլալով վաճառականներ ու պաշտօնեաներ են։ Եւրոպացի յաճախորդներ ալ շատ ունիմ։ Վերջապէս, գործս կարգին է։ Սա տունն ալ որ շինեցինք լմնցուցինք ու վարձքէն ազատեցանք, առանց անոր ասոր պարտական ըլլալու, ա՛լ, այսուհետեւ, վայելենք և անմահութի՛ւն։

Ու, խնդալով՝ և քչիկ մը անձնագոհութեամբ մէկտեղ, քչիկ մըն ալ հեգնութիւն խառնելով խօսուածքին՝ աւելցուց.

—Ուստի, չեմ կարծեր թէ խելքը գլուխը, գործը ճանչցող, չհարբող, կինն ու զաւակները հոգացող, խնամող, մէկ խօսքով լաւ կերցնող, լաւ հագցնող էրիկ մը ունենալուդ համար ալ դժգոհ ըլլալու պատճառներ ունիս. անանկ չէ՞ Զարուհիս, թէպէտ պարզ դերձակ մը ըլլալով՝ դրամատէր հարուստ մը չեմ։

—Բա՛ մեղա՛յ, աս ինչ խօսք է։ Քուկդ ըլլալէս ի վեր, ո՛ր օր բերանս տրտունջով բացեր եմ քեզի դէմ. քանի որ չըսած չեղած, մեր ամէն պէտքերը կը հասկնաս ու կը հոգաս անմիջապէս։ Եթէ բան մը ըսելու ըլլամ, լեզուս կը ծռի. Աստուած երես նայեցաւ։ Թէպէտ անոր ասոր դռներուն առջեւ որբութեամբ մեծցուց. բայց վերջը, քեզի պէս աղուոր երկան մըն ալ դէմ հանելով խնդացուց զիս։ Քեզմէ զատ, ա՛լ, ո՛վ ունիմ աշխարհի վրայ. քեզմո՛վ երջանիկ եմ միայն։ Բայց կ'երեւայ թէ դուն գոհ չես ինծմէ. Թերեւս, ո՛րի՛ էր սա որբ, աղքատիկ աղջիկն ալ կնութեան առի ըսելով. քանի որ կրնայիր ինծմէ աւելի ճոխերքով և մանաւանդ ունեւորի մը աղջիկ առնել։ Բայց ի՛նչ ընես, եղածը եղաւ մէյ մը. աչք ըրի, ունք ըրի խաբեցի քեզի. ու հիմակ, աղէկ եմ նէ ալ, գէշ եմ նէ ալ, քուկդ եմ մինչեւ վերջը։

—Վա՛յ չարաճճի վա՛յ։ Նայէ՛, բըթըններդ ալ մտքէդ չեն ելեր։ Այո՛, էրեցիր մրկեցիր սիրտս, մինչեւ որ խելքս գլուխս առիր պատասխանեց Սմբատ ալ խնդալով փոխադարձաբար։ Եւ ի բնէ զուարճասէր մէկը ըլլալու մէկզի— հապա սա սրտիս անցածները, ի՛նչպէս ալ տեղն ի տեղն գիտցար։ Մանաւանդ որ հի՛չ ալ աղուորութիւն ըսուած բանը չունիս...։ Ու ծռելով Զարուհիի կարմրուկ երեսներէն համբոյր մը առաւ։

—Բայց անուշս, ըսաւ, — զուարթութեամբ փայլող դէմքին տեսակ մը լըրջութիւն տալով այս անգամ— կատակը մէկդի։ Սուտը, չա՛տ երջանիկ կեանք մըն է որ կ'անցընենք հիմակ իրարմով, բայց մեր երջանկութիւնը ուրող և մեր խնդութիւնը անգամ չանցած տխուր պատահարով մը, չի՞ կրնար ըլլալ որ մեր այս ընտանեկան նախանձելի հաճոյս վիճակը մէկէն ի մէկ քայքայուի։ Օրինակի համար, Աստուած հեռի ընէ. եթէ երբեք մեռնելու ըլլամ քուկին և այս սիրուն ձագուկներուս վիճակը ի՛նչ պիտի ըլլայ։ Մարդ մը եղածով պարծենալու չէ միայն, ըլլալիքն ալ աչքի առջեւ բերելու է միշտ և...

—Ամա՛ն, Սմբատ, սո՛ւս եղի՛ր սո՛ւս։ Այսօր բան մը եղեր ես դուն։ Նստեր աս ի՛նչ խօսքեր են որ կ'ընես։ Աս խօսքերովդ, գիտե՞ս որ սիրտս ո՛րքան կ'աւրուի։ Աստուած չցուցնէ, եթէ դուն մեռնիս, ինծի ալ հետդ ողջ ողջ թող թաղեն։ Դուն իմ մահս տես, ես քուկին մահդ չտեսնեմ։

—Բայց ա՛, անանկ մի՛ ըսեր։ Ո՛չ դուն իմ մահս տես, ո՛չ ալ ես քուկին մահդ տեսնեմ. միայն թէ, աշխարհի վրայ չեղած բան չկայ։ Մարդ մը, ամէն ատեն, բանի մը աղէկ կողմն ալ գէշ կողմն ալ խորհելու է։ Ո՞վ գիտէ, կարելի է որ օր կուգայ և ըսածներուս իրաւունք կուտաս...։

Բ.

Բոլորովին տխուր երեւոյթի մը մէջ էր սենեակը։ Կլոր սեղան մը որ դեղերու շիշերով լեցուած էր. անկողնոյն մէջ

—)(125)(—

ԺՈՐԺ ԲՐԱՏԷԼ

ԴԵՂԻՆ ՄԱՐԳՐԻՏ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԼՈՒՏՋԱՅԻ ՆՈՒԻՐԱԿԱՆ ԿՈՅՍԸ

ԺԲ.

—Զարլի զաւակս, հոս մենէ զատ մարդ չկայ. անկեղծօրէն ըսէք թէ տիկին Ռիչմոնտի սիրահարուա՞ծ էք. ասոր մէջ բարկանալու բան չկայ։ Եթէ ձեր ճակատագիրը վճռած է որ անպատճառ կնոջ մը սիրահարուիք, գոնէ աղէկի մը հանդիպէիք։ Տիկին Ռիչմոնտի սիրահարի՛լ, կը նշանակէ Նեսոսի շապիկը հագնիլ։ Իմ մասիս, աւելի լաւ է որ որսորդութեան, ձկնորսութեան հետամուտ ըլլաք քան թէ ամուսնացած կնոջ մը։

—Հազարապետ, ըսաւ Զարլի, կարծեմ թէ ազնուական մը երբեք յարձակելու չէ կնոջ մը վրայ, մանաւանդ երբ անիկա չի կրնար ինքզինքը պաշտպանել։

—Տեսակին մէջ կատարելապէս իրաւունք ունիք, բարեկամս։ Տիկին Կրոսայն ապականած, աղտոտեր կիներէն է որոնք իրենց հանդիպած մարդոց դըժբախտութեան պատճառ կ'ըլլան։

—Հազարապետ, կ'ըսէք թէ տիկին Ռիչմոնտ գէշ ու աղտոտեր կին մըն է, կրնա՞ք ապացուցանել ձեր ըսածը։ Ներեցէք եթէ չափազանցուած կը գտնեմ ձեր կարծիքը։

—Ոչ միայն չափազանցուած չէ, այլ և շատ չափաւոր շեշտով մը խօսեցայ անոր մասին, ըսաւ հազարապետը։ Ապացո՞յց կ'ուզէք. կրնամ լիառատ տալ ձեզ, և այն ատեն պիտի գոչէք. «կը բաւէ, կը բաւէ»։

Այդ միջոցին սենեկապան մը ներս մըտաւ և հազարապետին ծանոյց թէ ազնուական մը կ'ուզէ իրեն հետ տեսակցիլ։

—Այս պահուս, ազնուական մը ի՛նչ գործ կրնայ ունենալ ինծի հետ։

—Իր տեսակցութեան նպատակը չը յայտնեց ըսաւ ծառան։

—Կը ճանչնա՞ք զայն, Բաթըրիք։

—Ո՛չ, հազարապետ։

—Իր անունը հարցուցէք։

—Թուղթի կտորի մը վրայ գրեց. կ'երեւայ թէ այցաքարտ չունէր վրան։

—Ո՞ւր է այդ թուղթը։

—Ձեռքիս մէջն է։

—Առաջ ի՞նչու չի տուիր, ըսաւ հազարապետը, բարկացած շեշտով մը։

Ու բարձրաձայն Ռաուլ տը Պլինեաք կոմսին անունը կարդաց և հրամայեց ծառային՝ ներս հրաւիրել զայն։

—Սիրելի Զարլս, քիչ մը առաջ ապացոյցներ կ'ուզէիք ինծմէ, ահաւասիկ կենդանի ապացոյցները կուգան։ Ռաուլ տը Պլինեաք կոմսը յօժարակամ պիտի տայ ձեզ հարկ եղած տեղեկութիւնները։

Քանի մը վայրկեան յետոյ՝ Ռաուլ դալկահար ու հագուստները պատառատուն վիճակի մը մէջ՝ ճաշասրահ մտաւ։ Ներողութիւն խնդրեց հազարապետէն իր անխնամ զգեստներուն համար։

—Սիրելի կոմս, որքան ուրախ եմ ձեզ տեսնելուս. շիտակը չէի սպասեր ձեր այցելութեան։

Ու ձեռքով աթոռ մը ցոյց տուաւ Ռաուլի՝ որ ոտքի վրայ կեցած էր միշտ։

—Հազարապետ Թըրնըր, շնորհակալ եմ ըսաւ Ռաուլ։ Խիստ տագնապալից կացութեան մը մէջ՝ ձեր քաջութիւնը, սուրը ու քսակը տրամադրութեանս տակ դրիք։ Հիմա եկած եմ շնորհակալութիւնս յայտնելու, միեւնոյն ատեն ձեր աջակցութիւնը խնդրելու, որովհետեւ նորէն կը հալածեն մեզ։

—Միշտ պատրաստ եմ օգնելու ձեզ, ըսաւ հազարապետը, իմ տրամադրութիւններս յայտնի են ձեզ։

Քիչ յետոյ Հանրի խոնջած կերպարանքով ներս մտաւ։ Հազարապետը անոր ալ սիրալիր ընդունելութիւն մը ըրաւ։

Հազարապետին խնդրանքով Ռաուլ և Հանրի Պէհարի արքունիքէն մեկնելէն յետոյ իրենց գլխուն եկած բոլոր փորձանքները, դաւերը պատմեցին մանրամասնօրէն։

Հազարապետը, որպէս զի կարենար համոզիչ ապացոյցներ տալ տեղակալին, կարգ մը հարցումներ ըրաւ տիկին Ռիչմոնտի մասին, ըսելով թէ այդ կինը իր գեղեցկութեամբ մեծ տպաւորութիւն գործած էր Բաղնայի մէջ։ Երկու բարեկամները պատասխանեցին թէ այդ կինը մեծ դեր խաղացած էր իրենց դէմ մղուած մահացու պայքարին մէջ։ Հանրի դառն շեշտով մը աւելցուց.

—Ալ ամէն մարդ պէտք է գիտնայ որ այդ կինը մեղսակից եղած է այն աւազակութեան փորձին՝ որ Պ. տը Պլինեաքի կնոջ վրայ կատարուեցաւ, և որ իմ ալ սիրելի քոյրս է։ Հազարապետ, կը կռահեմ թէ ի՛նչու այդ կնոջ մասին հարցումներ կ'ընէք, որովհետեւ ապահով եմ թէ տեղակալ Զարլի սիրահարած է անոր։

—Պարո՛ն, գոչեց Զարլի, ոտքի ելլելով։

—Ո՛հ, աւելորդ է խնդիրը առաջ տանիլ։ Պէտք է գիտնաք որ այս պահուս չեմ կրնար մենամարտիլ ձեզի հետ։ Բայց իմ խօսքերէս և ոչ մէ՛կը ետ կ'առնեմ, ընդհակառակը, կը պնդեմ անոնց վրայ։ Եթէ երբեք այսօր մենք կենդանի ենք, պատճառը այն է որ կրցանք ի դերեւ հանել այդ անարգ կնոջ լարած բոլոր ճարտար թակարդները. և մտածել որ այդ կինը Անգլիոյ ամէնէն ազնուատոհմ ընտանիքներէն մէկուն կը վերաբերի։

Տեղակալ Զարլի ոտքի վրայ ելաւ ու քայլ մը առաւ դէպի դուռը, բայց իսկոյն ետ դառնալով ըսաւ.

—Ի՞նչ անունով որակելու է երկու ազնուականներ, որոնք կին մը կը զրպարտեն, երբ ան չի կրնար ինքզինքը պաշտպանել։

—Մեծ դժբախտութիւն մըն է գոչեց Վալերիէն հազարապետը, — երբ Զարլի անհետացաւ։ Ահա՛ նոր թշնամի մըն ալ մեզի դէմ։

(Շարունակելի)

տառապող հիւանդին համար ըլլալու էին անշուշտ, որ հիմակ, անթարթ աչքերը վեր սեւեռած, լեզուն կապուած ու վերջին աստիճան դալկոտ ու նիհար, առենը անգամ մը ամբողջ մարմինովը ջղաձիգ պրկումներ ու սաստիկ ցաւագին գալարումներ կ'ունենար....:

Բարի դէմքով ծերունի բժիշկ մը որ հիւանդին սնարին քով նստած բազկերակը կը քննէր այդ պահուն, ներքին տխրութեամբ մը համակուեցաւ: Հիւանդը այլեւս անյոյս վիճակի մէջ էր, ու կը խորհէր թէ ի՛նչ պատասխանէր անոր ոտքերուն ներքեւ ծնրադրած թաց ու կարմրած աչքերով դժբաղդ կնոջ՝ որ աղերսարկու նայուածք մը ձգած էր իր վրայ, կը հարցնէր լալագին.

—Ըսէ՛, Տօքթոր, պիտի մեռնի՞....:

—Ոչ՛, աղջիկս, չէ՛, առանց բաներ միտքդ մի բերեր: Թիֆոյի հիւանդութիւնը թէեւ, իրաւ է որ շատ վտանգաւոր հիւանդութիւն մըն է, բայց աւելի աւելի ծանր հիւանդներ բժշկուած են: Աստուծով, էրիկդ ալ աղէկի կը դառնայ: Ցոյցդ մի կորեր այդպէս:

Պարզապէս կը կեղծէր Տօքթորը, ու նոյն ատեն, յայտնի էր թէ կինն ալ չէր համոզուեր այդ խօսքերուն, որոնք լոկ զինքը մխիթարելու համար էին որ կը զրուցէր:

Ու երբ, երբ մեկնելու վրայ էր տօքթորը, դրացնէն Զարուհիին օգնական եկած տարիքոտ կնոջ մը ականջին ի վար սա տխուր խօսքերը փսփսաց:

—Այս գիշեր կը մեռնի....:

Դ.

Սենեակի մը մէջ, սեւեր հագած կին մը, վշտահար ու տխուր, պարտէզին նայող պատուհանի մը առջեւ նստած դուրսը կը դիտէր: Նորէն եկեր էր գարունը. նորէն ծլեր էին մանիշակները: Ամէն կողմ զուարթութիւն, զեղջկութիւն սփռուած էր եւ դեռ թռչուններն ալ կը շարունակէին իրենց առաւօտեան քաղցրալուր երգերը: Բայց այդ սգահար կինը որ Զարուհին էր, զաւկները որբ՝ ու ինք որբեւայրի մնացած, ո՛չ մէկ հաճոյք կը զգար այդ ամէնէն. ընդհակառակը....

Կեանքի տեւողութեան միջոցին, անա՛նկ անուշ կամ տխուր դէպքեր կը պատահին, որոնց վրայէն որքա՛ն ժամանակ ալ որ անցնի, յիշատակը դարձեալ անմոռանալի կը մնայ....:

Ու հիմակ, Զարուհի, մտքին առջեւ կը բերէր, դեռ նոր սեւ հողերուն յանձնած՝ սիրական ամուսնոյն, Սմբատի հետ, տարիներ առաջ պարտէզին մէջ ունեցած խօսակցութիւնները....: Օ՜հ, որքա՛ն իրաւունք ունէր սիրելի ամուսինը, երբ կ'ըսէր ան ատենը. «Եթէ երբեք մեռնելու ըլլամ, քու եւ այս սիրասուն ճագուկներուս վիճակը ի՛նչ պիտի ըլլայ»: Ու իրա՛ւ, ի՛նչ պիտի ընէր հիմակ. ի՛նչպէս պիտի ապրէր ու պիտի ապրեցնէր զաւակները....: Շուարած էր խե՜ղճ կինը....: Ամուսնոյն ողջութեանը ի՛նչ հանգիստ, ի՛նչ երջանիկ էր. ու հիմակ դժբաղդ ճակատագիրը ի՛նչ սեւ օրերու մէջ ձգած էր զինք, զաւակներովը միատեղ:

Ահա այս՝ եւ այսպիսի մտածումներով էր որ պաշարուած էր Զարուհիի միտքը, երբ փողոցին դուռը զարնուեցաւ:

Եկողը. վայելուչ հագուած երիտասարդ մըն էր՝ որ Զարուհիի հասցէին նամակ մը բերած ըլլալով՝ բարեւել յետոյ, գրպանէն հանելով տուաւ. ու՝

—Տիկին, ըսաւ, Յովհաննէս էֆէնտի Պանջարեանի գրագիրներէն եմ. բարեւ կ'ընէ ձեզի ու կ'ուզէ որ վաղը ժամը 9ին իր գրասենեակը գաք:

Զարուհի, զարմանքի մէջ մնաց: Ի՛նչ պիտի ըսէր արդեօք, ի՛նչ պիտի ընէր: Յովհաննէս էֆէնտի, որ քաղաքին է՛ն հարուստը ըլլալով՝ միանգամայն իբրեւ արդարասէր ու խղճի տէր մէկը, բարի համբաւ մըն ալ հանած էր, որու վրայով, շատ անգամներ լսած էր ամուսինէն ալ գովեստով խօսած էր արդէն: Նամակին մէջ, ի՛նչու համար ուզելը գրած ըլլալու էր անշուշտ. ուստի անհամբերութեամբ ծրարը պատռելով՝

—Միւսիւ, ըսաւ, կը խնդրեմ, սա նամակս կը կարդա՞ք քիչ մը:

—Ի՛նչու չէ: Ամենայն սիրով:

Ու սկսաւ կարդալ նամակը.

«Ազնիւ տիկին»,

«Երբ ձեր ամուսնոյն մահը լսեցի, մեծ վիշտ զգացի: Սմբատ, շատ խոհեմ եւ գործունեայ մէկն էր: Երկար տարիներէ ի վեր վաճառատանս հետ առեւտրական գործ ունեցած ըլլալով՝ իր հաւատարմութեամբն ու ուղղամտութեամբը անկեղծ համակրանքս շահած էր: Մեր արկղին մէջ կարեւոր թուղթ մը ձգած ունի. կեանքի Ապահովագրական ընկերութեան «բոլիս» մը, որ 400 ֆրանք. ոսկի արժէք ունի ու հիմա դուք ժառանգորդն էք անոր: Սմբատի մահը անդարմանելի մեծ կորուստ մըն է իրաւ, բայց Աստուծոյ տնօրէնութիւնը առանց է եղեր: Այսու հանդերձ, իր խոհեմութեամբն ու հեռատեսութեամբը, մահուընէն ետքն ալ կը հոգայ ձեզի եւ կարօտ ու թշուառ չի թողուր: Ուստի կը խնդրեմ որ, վաղը ժամը 9ին աշխատութիւնս գրասենեակս գալ, միատեղ աւելի երկարօրէն խօսելու եւ կարգադրութիւն ընելու համար այս մասին»:

«Ի սրտէ վշտակցելով ձեր դառն կորուստին համար»,

«Մնամ ձեր պատրաստ սպասաւոր»

«Յովհաննէս Պանջարեան»

Պ. Գ. ՍԻՄՈՆԵԱՆ

Քաղաքական Լուրեր

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

Պ. տը Ռոտէսի եւ Քասթէլլանի կոմսին միջեւ.— Անստորագիր յօդուածի մը հետեւանքը.— Վկաներու առաքումը.— Քասթէլլանի կոմսին նամակը:

Վերջին թղթատարով առնուած Բարիզի թերթերուն մէջ հետեւեալ տեղեկութիւնները կը գտնենք այն մենամարտին պարագաներուն վրայ՝ որ տեղի ունեցաւ Ֆիկարոյի խմբագրապետ Պ. տը Ռոտէսի եւ Քասթէլլանի կոմսին միջեւ, եւ որուն հետեւանքով առաջինը վիրաւորուեցաւ.

Ֆիկարօ «Դուքսին գործակալը» խորագրով սա հրատարակութիւնը ըրած էր.— «Մոռցուած չէ անշուշտ որ Պ. Բօլ Տէրուլէտ, Սէն-Սէպաստիէնի մէջ արտասանած իր ճառովը Ռէօյլի գործին առջի իրիկուան ակնարկելով սա խօսքերը ըրած էր՝ ուրկէ ծագում առաւ Պ. Պիւֆֆէի հետ ունեցած կռիւը.

«Առտուան ժամը 2ին մէկը, որուն անունը պիտի չտամ, եւ զոր բոլորովին մենք կարծելու պատճառներ ունէի, այն տեղը մտաւ ուր կը գտնուէինք Պ. Մառսէլ Հապէր ու ես, եւ հարցուց թէ ի՛նչ պիտի ընէի, եթէ վաղը Օրլէանի դուքսը յանկարծ երեւար բարեկամներուս մէջ:»

«Ամէն ոք կուզէր գիտնալ թէ Պ. Տէրուլէտ որո՛ւն ակնարկել կ'ուզէ: Կ'ըսուի թէ այդ անձը Խորհրդարանին կը վերաբերի: Զանազան կողմերէ, արդարեւ, կը հաւաստեն թէ ատիկա խիստ ծանօթ երիտասարդ երեսփոխան մըն է, որ անցեալ չարթու թէեւ Ամերիկա պիտի ուղեւորէր իր կնոջ հետ, սակայն ուղղամտութեամբ յետաձգեց իր ուղեւորութիւնը՝ ի հարկին պատասխանելու համար ծագելիք բանակռիւներուն:»

Պօնի տը Քասթէլլանի կոմսը տեսնելով որ այդ յօդուածին մէջ պէտք եղածէն աւելի իրեն ակնարկուած է, որոշեց վրէժ լուծել Ֆիկարոյի խմբագրապետէն, քանի որ հրատարակութիւնը անստորագիր է: Երէկ առտու (հինգշաբթի) կանուխ Պ. տը Ռոտէս տակաւին տունը գտնուած ատեն ընդունեց Պօնի տը Քասթէլլանի կոմսին հօրը այցելութիւնը. անմիջապէս հրամայեց իր աշխատութեան սենեակը առաջնորդել այցելուն, եւ ինք ալ գիշերային հագուստով գնաց նոյն սենեակը, բայց մեծ եղաւ զարմանքը երբ հօրը հետ որդին՝ Քասթէլլանի կոմսն ալ տեսաւ, ընկերակցութեամբ ուրիշ անձի մը որուն անունը իմաց տրուած չէր: Ետքէն գիտցուեցաւ որ ժուռնալ տը Քասթէլլանի խմբագրապետը՝ Պ. Մորէլն է: Պ. տը Ռոտէս ատոնց այցելութեան պատճառը հարցուց: Կոմսին հայրը՝ Քասթէլլանի մարքիզը պատասխանելով ըսաւ թէ ի՛նչու համար նախատած էր իր որդին: Պ. տը Ռոտէս ուզեց գիտնալ թէ ի՛նչ պարագաներու մէջ եղած է: Մարքիզը հարցուց թէ Ֆիկարոն չէ՞ կարդացած: Ուրիշ խօսք չփոխանակուեցաւ: Յանկարծ Պօնի տը Քասթէլլանի կոմսը յարձակեցաւ Պ. Ռոտէսի վրայ եւ դէմքին քանի մը կռուփի հարուածներ իջեցուց: Ֆիկարոյի խմբագրապետը տակաւին ի՛նչ ըլլալը չգիտցած, մարքիզը կոմսը ու ընկերը սենեակէն դուրս ելան ու մեկնեցան: Պ. տը Ռոտէս անմիջապէս վկաներ ղրկեց Պօնի տը Քասթէլլանի կոմսին մօտ: Կոմսը միւս կողմէ հետեւեալ նամակը ուղղեց Բարիզի թերթերէն մէկին.

«Ահաւասիկ այն տեղեկութիւնները զորս ուզած էիք այս առտու Պ. տը Ռոտէսի եւ իմ միջեւ պատահած դէպքին վրայ.— Ֆիկարոն երբ կարդացի, զայրացայ այդ լրագրին նենգաւոր զրպարտութեանը համար, որով իբրեւ մատնիչ կ'ամբաստանէր զիս: Անմիջապէս աղաչեցի հօրս եւ բարեկամի մը որ ինծի ընկերանան Պ. տը Ռոտէսի բնակարանը երթալու համար: Պ. տը Ռոտէս մեզ ընդունեց. քանի մը դիտողութիւններ եղան՝ որոնց գոհացուցիչ պատասխան չտուաւ. ուստի արժանի եղած պատիժը տուի անոր: Ուրիշ ով որ ալ ինծի նկատմամբ այդ տեսակ ամբաստանութիւն մը ընէ, միեւնոյն կերպով պիտի վարուիմ:»

ԱՆԳԼԻՈՅ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ

Մանչուրիոյ խնդիրը.—Հէյ-Բոնսֆօթի դաշնագրութիւնը.— Բանակին բարեկարգութիւնը.— Սըր Հէնրի Քէմբըլլ Պէնըրմէնի ճառախօսութիւնը:

Լոնտոն, 14 մարտ.—Պ. Ուիլեմ Ռըտմընտ քառասուներորդ ժամէն վեր հոս տիրող մտահոգութեանց թարգման հանդիսանալով, կառավարութենէն տեղեկութիւն ուզեց Մանչուրիոյ խնդիրին վրայ: Փոխանակ արտաքին գործոց խորհրդական Լորտ Քրանպորնի որ հիւանդ ըլլալով բացակայ էր, Պ. Պալֆուր պատասխանեց եւ ըսաւ.

«Ն. Վեհափառութեան կառավարութիւնը յարատեւ հաղորդակցութեան մէջ է տէրութեանց հետ՝ Չինու խնդիրին բոլոր մասերուն համար, բայց հանրային շահը կը պահանջէ որ առ այժմ մանրամասնութեանց մէջ չմտնենք այդ մասին»:

Անգլիոյ կառավարութիւնը, արդարեւ, տեւական յարաբերութեան մը մէջ է բոլոր տէրութեանց հետ, մանաւանդ Լոնտոնի ու Ուաշինկթընի եւ Լոնտոնի ու Թոքիոյի միջեւ հեռագրական թելերը ամէնէն աւելի կը գործեն անընդհատ: Պ. Պալֆուր դարձեալ Պ. Ռիչմընտի պատասխանելով յայտարարեց թէ Հէյ-Բոնսֆօթի դաշնագրութիւնը ալ եւս գոյութիւն չունի, վասն զի անոր վաւերացման համար որոշուած պայմանաժամը անցած է: Պ. Պալֆուր յարեց, սակայն, թէ ամերիկեան կառավարութիւնը այդ դաշնագրութիւնը վերակենդանացնելու մասին եթէ առաջարկութիւն մը ընէ, Անգլիոյ կառավարութիւնը պատրաստ է բարեկամաբար զայն քննել: Երեսփ. ժողովը յետոյ ձեռք առաւ անգլիական բանակին վերակազմութեան ծրագիրը, ինչպէս ներկայացուցած էր պատերազմական նախարար Պ. Պրոտրիք: Սըր Հէնրի Քէմբըլլ Պէնըրմէն լաւ ուսումնասիրուած կուռ ատենաբանութիւն մը ընելով ըսաւ.

«Պիտի չքննադատեմ այդ ծրագիրը, վասն զի, գործնական տեսակէտով, անոր ազդեցիկ ըլլալը ապացուցուած չէ եւ թէ տեսականին մէջ ալ աւելի վտանգաւոր հակում մը ունի: Գործնականին մէջ այն ատեն կը յաջողի, եթէ բաւականաչափ անձեր զինուոր գրուին, սակայն ատոր մասին ալ հարկ եղած միջոցները ձեռք առնուած չեն: Տեսականին մէջ, այդ ծրագիրը մեզի դէպ ի զինուորական պարտաւորիչ ծառայութիւն տանելու յատկութիւնը ունի: Իմ մասիս, կը սոսկամ այդ դրութենէն որ բոլորովին պիտի խանգարէ մեր ազգին ու տէրութեան նկարագիրը:»

ԹՐԱՆՍՎԱԼԻ ՊԱՏԵՐԱԶՄԸ

Հաշտութեան բանակցութիւնները.— Գերմանական կարծիք մը.— Բարեյուսոյ գաղթավայրին մէջ.— Ժանտախտ:

Լոնտոն, 14 մարտ.—Անգլիոյ կառավարութիւնը այսօր ալ բան մը չյայտնեց հաշտութեան բանակցութիւններուն վրայ: Այսօր, կէս օրէն վերջը, ամէն ոք կը սպասէր որ Պ. Պալֆուր յայտարարութիւն մը պիտի ընէ այդ մասին, մինչեւ իսկ գուշակութիւններ ալ կ'ըլլային, բայց Երեսփ. ժողովին մէջ Պ. Պալֆուր բան մը չյայտնեց եւ երբ բանակին վերակազմութեան վիճաբանութիւնը սկսաւ, յայտնի եղաւ թէ սպասուած լուրը այսօր ալ պիտի չհաղորդուի: Կարելի է վաղը գոհացում տրուի ընդհանուր հետաքրքրութեան: Զրոյց մը միայն կայ, որուն համաձայն Պ. Չէմպըրլէն արտօներ է Սըր Ալֆրէտ Միլնէրը՝ Պոէրներուն խոստանալ թէ մեծ փոխառութիւն մը պիտի ըլլայ՝ բոլոր ագարակները վերաշինելու եւ երկրին երկրագործութիւնը զարգացնելու համար: Աւելորդ է ըսել թէ՝ այդ փոխառութեան համար պայման դրուած է անձնատուութիւնը:

Պերլին.— Նացիոնալ Զայթունկ կ'ըսէ թէ խիստ յայտնի պարագայ մըն է որ Թրանսվալի փոխ-նախագահ Պ. Շալք-Պուրկէր Եւրոպայէն տրուելիք հրամաններուն պիտի չսպասէ եւ թէ Պ. Քրիւկէր Թրանսվալի մէջ կորսնցուցած է իր ազդեցութեան մեծ մասը: Գերման թերթը աւելցնէ կը հետեւցնէ որ պէտք չէ մեծ կարեւորութիւն տալ Եւրոպա գտնուող Պոէրներուն ըսածին եւ թէ միայն անոնք որ այս միջոցիս կը կռուին հարաւային Ափրիկէի մէջ, խօսելու իրաւունք ունին հաշտութեան բանակցութիւններուն համար:

Կրաֆ Ռէնէտ.— Սքոթլէ գնդապետին զօրագունդը, երէկ իրիկուն, Մարէյզպուրկէն ճամբայ ելաւ՝ հալածելու համար Շիբէրսի պզտիկ զօրախումբը, բայց չկրցաւ անոր հասնիլ: Միայն Քոլէնպրաներ հեծազօրքնները ընդհարում մը ունեցան Պոէրներուն հետ, որոնք մեռեալ մը եւ մէկ քանի վիրաւոր ունեցան: Անգլիացիները կորուստ չունեցան: Անգլիացի Գերի մը կը պատմէ թէ Սըր Ֆրէտէրիք Թոուլէ եւ ընկերները տակաւին Պոէրներուն ձեռքը կը գտնուին, որոնք թէեւ լաւ կը վարուին անոնց հետ, սակայն սնունդի անբաւականութենէ կը գանգատին:

Սոմմէրսէթ-Իսթ.— Ըմբոստները երբ Բրիսթըլը գրաւեցին, այդ քաղաքին մէջ 18 քաղաքապահներ եւ 35 բնիկներ կային իբրեւ պահակ: Պոէրները քիչ ետքը կամովին հեռացան քաղաքէն եւ արձակեցին բոլոր զինուորները:

Քէնհարտ.— Այսօր Բէկալէի մէջ ընդհարում մը կատարուեցաւ բրիտանական շրջուն պահակախումբի մը եւ 50 ըմբոստներու ու Թրանսվալցիներու միջեւ: Բէկալէ կը գտնուի՝ Քէնհարտի եւ Բաքքամայի կէս ճամբան: Պոէրներէն երեք հոգի մեռան ու եօթը հոգի վիրաւորուեցան:

Բէրքաուն.— Կառավարութիւնը, ժանտախտին պատճառով, արգիլեց քսանըհինգ հոգիէն աւելի եղած հաւաքումները, որով տեղի պիտի չկրնայ ունենալ բնիկներուն որոշած միթինկը՝ ժանտախտին առթիւ ձեռք առնուած միջոցներուն դէմ բողոքելու համար:

Բարեյուս.— Ժանտախտը տարածուելուն համար, զինուորները տաղաւարներու մէջ պիտի բնակին: Եւրոպացիներուն մէջ ալ դէպքերը կը շատնան: Այսօր նորէն չորս դէպքեր պատահեցան: Մինչեւ հիմա 37 մահեր պատահեցան: Այսօր երկու հազար բնիկներ պատուաստուեցան:

ԱՆԳԼԻԱ

Անգլիոյ առեւտրական սենեակին մէջ ճաշկերոյթ.— Լորտ Սոլզպէրիի ճառը.— Բաժակաճառներ.— Անգլիա եւ Ֆրանսա.— Ընդծովեայ շոգենաւեր — Էտուարտ Է.-ի թագադրութիւնը:

Լոնտոնի առեւտրական Սենեակին մէջ տրուած հացկերոյթի մը պահուն՝ Լորտ Սոլզպէրի բանախօսութիւն մը ըրաւ, որուն մէջ ըսաւ թէ անգլ. ազգին մեծ պատիւ կը բերէ որ այնքան ամիսներու միջոցին մղուած պայքարէ մը յետոյ՝ իր միութիւնը եւ զօրութիւնը չնուազեցան: Տարակուսելի է որ աշխարհի մէջ ո եւ է ազգ նմանօրինակ արդիւնք մը ձեռք բերած ըլլայ: Անգլիական վաճառականութիւնը դէմ առ դէմ եկած է այնպիսի հակառակորդներու, որոնք օրէ օր աւելի ահեղ կը դառնան: Ուրեմն պէտք է որ դաստիարակութիւնը աւելի գործնական ըլլայ: Պէտք է որ անգլիացի բոլոր վաճառականները գէթ գիտնան Ֆրանսերէնն ու Գերմաներէնը, որովհետեւ, ինչպէս կ'ըսէ Լորտ Սոլզպէրի, Անգլիացիներուն ամենամեծ թերութիւնն է այսօր լեզուներ չգիտնալը: Անգլիական վաճառականութիւնը իյնալու վրայ չէ. եւ եթէ ըլլայ իսկ, յանցանքը Խորհրդարանին միջամտութեանն է: Սակայն, Անգլիացիները պէտք է զգոյշ վարուին՝ չմոռնալով որ բարգաւաճումը պարտի միշտ ուշադիր ըլլալ: Միեւնոյն հացկերոյթին մէջ Սըր Ալֆրէտ Սիլ Հասլամ որ երեսփոխան եւ ծանօթ դարբնոցապետ մըն է, բաժակաճառ մը արտասանեց ֆրանսական առեւտրական սենեակներուն համար: Ըսաւ թէ Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ բարեւոք յարաբերութիւնները առեւտրական սենեակներու աջակցութեամբը կը պարտին: Անգլիոյ բարգաւաճումը Ֆրանսայի բարգաւաճումն է, եւ փոխադարձաբար: Պուլօնի առեւտրական սենեակին նախագահը ըսաւ թէ իրեն համար մեծ պատիւ կը համարէր այդքան շնորհալի ու սիրալիր բաժակաճառի մը պատասխանել: Ֆրանսայի գլխաւոր յաղթանակն է, յարեց նախագահը, իր վաճառականութիւնը Անգլիոյ հետ եւ փոխադարձաբար: Երկու տէրութեանց միջեւ գոյութիւն ունեցող յարաբերութեանց վրայ խօսելով յայտարարեց թէ Ֆրանսա եւ Անգլիա միացած՝ կրնան ասպարէզ կարդալ աշխարհի: Պ. Կէրալտ Պալֆուր ուրիշ բաժակ մը առաջարկելով անգլ. առեւտրական սենեակներուն համար, ըսաւ թէ առանց յոռետես ըլլալու ապագային համար, կարելի է ենթադրել որ Գերմանիա եւ Մ. Նահանգները բուռն մրցում մը ընեն Անգլիոյ հետ: Առանց անոր արդիւնքներէն վախնալու, հարկ է սակայն ինքզինքը ամփոփել:

—Ինչպէս երէկ գրեցինք, անգլիական կառավարութիւնը հրաման տուած է ընդծովեայ հինգ շոգենաւերու շինութեան համար, որոնց ծախքերը նշանակուած են ծովային պաշտօնատան ելմտացոյցին մէջ: Առաջին շոգենաւը պատրաստ պիտի ըլլայ մայիս ամսուն: Այդ շոգենաւերը 60 ոտք երկայնութիւն եւ 10 հանգոյցի արագութիւն պիտի ունենան երբ ջուրին երեսը գտնուին, իսկ ջուրին մէջ 7 կամ 8 հանգոյց արագութեամբ պիտի ընթանան: Սթանտարտի ըսածին նայելով, ընդծովեայ այդ նոր շոգենաւերը 75 ոտք խորութեամբ ջուրին տակ պիտի կրնան իջնել: Հնարիչը կ'ըսէ թէ իր շոգենաւը կրնայ Անգլիայէն մինչեւ Ամերիկա տանիլ:

—Էտուարտ Է. թագաւորին թագադրութեան հանդէսը պիտի կատարուի յառաջիկայ տարի: Այդ նպատակաւ կարգադիր մասնախումբ մը պիտի կազմուի, որուն պիտի մասնակցին դահլիճին գլխաւոր անդամները, Քորնուալի, Քէմպրիճ եւ Քոննոթի դուքսերը, Քրիսթիան իշխանը, Նորֆոլքի դուքսը, Քէնդըրպըրիի արքեպիսկոպոսը, Լորտ Սբէնսըր, Լորտ Քէրինկթըն, Սըր Ուիլեամ Հարքորթ, Սըր Հէնրի Քէմպըլ Պէնըրմէն եւ Լոնտոնի եպիսկոպոսը: Այդ մասնախումբը թագադրութեան արարողութեանց կարգադրութիւններով պիտի զբաղի, որ եւ է միջադէպի տեղի չտալու համար, ինչպէս աւելի առաջ պատահած է յաճախ:

Պ. ՉԷՄՊԸՐԼԷՆԻ ՃԱՌԸ

Անգլիոյ գաղթավայրերը.— Գաղթականութիւնը դէպի Հարաւային Ափրիկէ.— Կիներուն դերը:

Լոնտոն, 14 մարտ.— Պ. Չէմպըրլէն այսօր մեծ ճառ մը խօսեցաւ՝ կիներու գաղթականութեան անգլիական Ընկերակցութեան տարեկան ժողովին մէջ: Գաղթային նախարարը յայտարարեց թէ ամէն մարդ թէեւ ազատ է գաղթելու կամ ոչ, սակայն բոլոր բարի Անգլիացիները պէտք է ջանան առաջնորդելու դէպի հարաւային Ափրիկէ գաղթականութեան հոսանքին, որպէս զի անգլիական աւանդութիւնները, օրէնքները, լեզուն եւ կրօնքը ունեցող ազգեր կազմուին: Պ. Չէմպըրլէն յարեց.

«Հարաւային Ափրիկէի մէջ, այս միջոցիս, գործերը բոլորովին կեցած են պատերազմին պատճառով, բայց վստահ եմ թէ այդ պատերազմը քիչ ատենէն պիտի աւարտի: Այն ատեն հարկ պիտի ըլլայ որ մեր լաւագոյն մարդերէն հազարաւորներ հարաւային Ափրիկէ ղրկենք թէ՝ երկրին մէջ բարեկարգութիւնը հաստատելու իբրեւ քաղաքապահ եւ թէ հանքային ճարտարագործութիւնը զարգացնելու: Այդ մարդոց երջանկութիւնը եւ հանգստաւէտութիւնը մանաւանդ կախում պիտի ունենան՝ կիներուն համար անոնց հետ գաղթելիք կիներու թիւէն: Ատիկա շատ կարեւոր բան մըն է, ոչ միայն ընկերական, այլ քաղաքական տեսակէտով: Պէտք է որ բոլոր այդ գաղթականները միայնուն բնակիչներ ըլլան գաղթավայրերուն: Մինչեւ հիմա եղածին պէս պէտք չէ որ միայն դրամ շահելու համար հոն երթան: Այդ պատճառով պէտք է հիմնովին պատրաստուինք այդ հաւանականութեան:»

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

Մանչուրիոյ խնդիրը.—Չինացիներուն բողոքը.—Մ. Նահանգները.—Վիէննայի մէջ.—Ռուսիա.—Գերմանիա:

Շանկայ, 14 մարտ.—(Թայմզի հեռագիր).—Վաղը չինական միթինկ մը պիտի գումարուի հոս: Պիտի հեռագրուի Չինու բոլոր փոխարքաներուն եւ կառավարիչներուն՝ յիշատակագիրներ ղրկել արքունիքին, որպէս զի Մանչուրիոյ մասին Ռուսիոյ պահանջումները չընդունուին: Ինչ որ ալ ըլլայ այդ միթինկին արդիւնքը Չինու հանրային կարծիքը հրապարակաւ յայտնելու այդ փորձը նոր եւ նշանակալից իրողութիւն մըն է եւ ցոյց կու տայ թէ Չին մեծապէս կը զգայ ռուսական ոտնձգութիւնները: Նիւս Ջուանկէն առնուած լուրերու նայելով Ալէքսիէվ ծովակալը իր պաշտօնին մէջ վերահաստատեր է Զինկ-Չի թաթար զօրավարը՝ իբրեւ հրամանատար Մուքտէնի: Նաեւ զայն շրջապատեր է չորս հազար ռուս զինուորներով: Ռուսիա միշտ այդ դրութեան կը հետեւի՝ չինացի պաշտօնատարները իրենց պաշտօնին մէջ վերահաստատելու համար:

Նիւ-Եորք.—Թրիպիւն ըսելով որ ողբալի կերպով գէշ բան մըն է Ռուսերուն՝ տէրութեանց ներդաշնակութենէն քաշուիլը, կը յարէ.—«Ցաւալի բան մըն է այն պարագան, որուն համաձայն ամէն ոք տգեղ կասկած մը պիտի ունենայ թէ Ռուսիա, տէրութեանց դէմ Չինը պաշտպանելով, Չինու ունեցած պարտքը միայն վճարած կ'ըլլայ Մանչուրիոյ համար»:

Վիէննա.— Հոս միշտ ծանր բան մը կը նկատեն տէրութեանց միջեւ երեւան ելած անհամաձայնութիւնը՝ Մանչուրիոյ խնդիրին համար: Կ'ըսուի թէ Բեդերսպուրկի եւ Եւրոպայի ուրիշ մայրաքաղաքի մը միջեւ յարաբերութիւնները շատ ձգտեալ են. սակայն զանազան պատճառներով անհաւանական կը նկատուի որ այդ խնդիրէն ծանրակշիռ կռիւ մը առաջ գայ: Կը կարծուի թէ կացութիւնը եթէ յասահմանական հանգամանք մը ստանայ, Ռուսիա կարելի է հաւանի ամբողջ գործը յանձնել Լա Հէի միջազգային դատարանին, որուն գլխաւոր թելադրիչը եղած է Ռուսիոյ կայսրը: Անկարելի պիտի չըլլայ որ Չին եւ Ճափոն, որոնց երկուքն ալ մասնակցեցան Լա Հէի Դեսպանախորհուրդին, այդ տեսակ ելք մը առաջարկեն, որուն արդիւնքը շահեկան պիտի ըլլայ:

Բէրլին.—Չինացիները խիստ դիտողութիւններ կ'ընեն այն խզումներուն համար, զորս Մանչուրիոյ պայմանադրութիւնը կը տրամադրէ իրենց բանակին վերակազմութեանը, Մանչուրիոյ մէջ զէնք ու ռազմամթերք ներածուելուն եւ ռուս պաշտօնատարներուն գերակշռութեանը չինացի պաշտօնատարներուն վրայ: Բոլոր այդ կէտերը վիճաբանութեանց առարկայ կ'ըլլան եւ կը կարծուի թէ Ռուսիա պիտի հաւանի մեծապէս փոխել իր առաջուան պահանջումները, թէեւ մինչեւ հիմա պայմանադրութեան բնագիրը որ եւ է փոփոխութիւն չէ կրած: Կացութիւնը միշտ կայուն է:

—Բէքինի գերման դեսպանը, Մանչուրիոյ պայմանադրութեան համար Չինու կառավարութեան պատասխանելով յայտարարեց թէ Չին եթէ Ռուսիոյ ի նպաստ բացառիկ բան մը ընէ, ատիկա կանոն մը պիտի ըլլայ բոլոր օտար տէրութիւններուն համար: Ատոր վրայ Բեդերսպուրկի չինական դեսպանը հրահանգ ստացաւ յետաձգել նոյն պայմանադրութեան կնքումը:

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Նիկարակուայի եւ Բանամայի ջրանցքները.— Իտալիոյ վաճառականութիւնը.— Թոլսթոյի հիւանդութիւնը:

Ուաշինկթընէն Մօրնինկ Բոսթի ուղղուած հեռագրի մը համաձայն՝ Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը լռելեայն լքած է Նիքարակուայի ջրանցքին շինութիւնը: Բանամայի ջրանցքի ծրագրի մասին քաղաքական շրջանակներու մէջ գոյութիւն ունեցող ընդդիմութիւնը նուազ բուռն է հիմա, ֆրանսական Ընկերութեան ներկայացուցիչներուն ըրած դիմումներուն հետեւանքով: Սակայն Ուաշինկթընի մէջ Նիքարակուայի ջրանցքին շինութեան գաղափարը բոլորովին երեսի վրայ թողուած չէ: Կարծիքներու փոխանակութիւն մը տեղի կ'ունենայ Մաք Քինլի նախագահին, արտաքին գործոց նախարարին եւ մէկ քանի ազդեցիկ ծերակուտականներու միջեւ, այնպիսի ձեւ մը տալու համար Հէյ-Բոնսֆօթ դաշնագրութեան՝ որ ընդունելի ըլլայ թէ՛ Անգլիոյ եւ թէ ամերիկեան Ծերակոյտին կողմէ: Այդ նոր դաշնագրութիւնը Խորհրդարանին պիտի ներկայացուի, յառաջիկայ դեկտ.ի նստաշրջանին:

—Բարիզի իտալական առեւտրական սենեակը կը հաղորդէ թէ 1901 տարեշրջանին առաջին երկու ամիսներուն մէջ՝ Իտալիոյ վաճառականութիւնը օտար երկիրներու հետ 490 միլիոն ֆրանքի բարձրացած է, որուն 277 միլիոնը ներածում է, իսկ 213 միլիոնը՝ արտածում: 1900 տարուան միեւնոյն ամիսներուն առեւտրական գործառնութեանց հետ բաղդատելով՝ ներածութիւնը 19 միլիոն ֆրանք աւելցած, իսկ արտածումը 8 միլիոն ֆրանք նուազած է:

—Ռուս մեծանուն վիպագիր կոմս Լէօն Թոլսթոյ որ բաւական ծանր հիւանդ էր, սկսեր է ապաքինիլ եւ նոյն իսկ գրական երկ մը աւարտելու համար աշխատութեան ձեռնարկեր է իր հիւանդագին վիճակին մէջ:

ՄԵՐ ԹՂԹԱԿԻՑՆԵՐՈՒՆ

Կը խնդրուի մեր թղթակիցներէն եւ յօդուածագիրներէն որ իրենց ձեռագիրները թուղթին մէկ երեսին վրայ միայն գրեն, տպարանի աշխատութեանց դիւրութեան համար:

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Միրիմիրանի աստիճան տրուեցաւ Մուսուլի նահանգին Աքրա գաւառակին գայմագամ Սալիհ փաշայի: Միւթէմայիզի աստիճան տրուեցաւ Տէրսիմ գաւառին Թղթակցութեանց տնօրէն Ալի Րիզա էֆ.ի եւ Ճէրիտէի Շարգիէ ու Սուրհանդակ լրագիրներու արտօնատէր Ճիվէլէկեան Տիգրան էֆ.ի: Սալիսէի աստիճան՝ նոյն լրագիրներու վարչական ճիւղին պաշտօնեաներէն Յովհաննէս էֆէնտիի:

—Երրորդ կարգի Մէճիտիէ պատուանշան տրուեցաւ Իշգոդ գաւառակին Նագիպ-Իւլ-Էշրաֆի գայմագամ Հաֆըզ Ահմէտ էֆ.ի: Չորրորդ կարգի Մէճիտիէ՝ Ֆրանսացի Պ. Ժոզէֆ Պոտաւէի:

ԵՒՐՈՊԱ ՓԱԽԱԾ ՊԱՇՏՕՆԵԱՆԵՐ.— Վերադառնիչ ատեանին ընդհանուր դատախազութեան երկու պաշտօնագիրները հրատարակուած են թուրք լրագիրներու այսօրուան թիւին մէջ: Առաջինը կը ծանուցանէ թէ Վէֆիգ պէյզադէ Իսմայիլ Քէմալ պէյ որ Եւրոպա փախած ըլլալով որոշեալ պայմանաժամին կայս. գթութեան չէ դիմած, իբրեւ ոճրագործ ամբաստանուած է: Եղեռնադատ ատեանը ի բացակայութեան դատի ձեռնարկած եւ նկատելով որ Իսմայիլ Քէմալ պէյ խռովարար մըն է, դատապարտած է զայն ցկեանս բերդարգելութեան, քաղաքային իրաւունքներէ զրկուելու եւ ստացուածքներուն գրաւմանը:

—Երկրորդ պաշտօնագիրը կը վերաբերի Սէլիմ Սէրքիս անուն անձին որ Անվերսէն Հայֆա եպերեկի նամակ գրած ըլլալուն համար իբրեւ ոճրագործ ամբաստանուած է: Պաշտօնագիրը կը ծանուցանէ թէ եղեռնադատ ատեանին նախագահը տասը օր պայմանաժամ տուած է այդ անձին եւ թէ որոշեալ պայմանաժամին եթէ չներկայանայ, օրէնքին իբրեւ անսաստող պիտի նկատուի, ի բացակայութեան պիտի դատուի, քաղաքային իրաւունքներէ պիտի զրկուի, ստացուածքները պիտի գրաւուին եւ ինք որ եւ է դատ բանալու իրաւունք պիտի չունենայ: Նաեւ դատական-ոստիկանական բոլոր պաշտօնեաները պարտաւոր են զայն ձերբակալելու:

ՓՈԽԱՌՈՒԹԻՒՆ.— Բրուքի տունը, կ'ըսէ Սէրվէր, թէեւ օսմ. կառավարութեան առաջարկեր է երեք միլիոն ոսկի փոխ տալ, սակայն օսմ. կառավարութիւնը մերժեր է, սա տեսութեամբ որ առաջարկուած պայմանները բոլորովին անընդունելի են եւ թէ տէրութեան ելմտական կացութիւնը այդ տեսակ գործառնութիւն մը բնաւ անհրաժեշտ չընծայեր:

ԹԷՀՐԱՆԷՆ կը հեռագրեն Ֆրանքֆուրթէր Զայթունկի թէ հոն անկարգութիւններ ծագեր են:

ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ.— Ֆէրտինանտ իշխանը շաբաթ օրը Սոֆիա ժամանեց: Նախարարապետ ու ելմտական նախարար Պ. Քարավէլով որոշած է ելմտացոյցին վրայ, մանաւանդ պատերազմական նախարարութեան, զգալի զեղչեր ընել, որպէս զի հաւասարակշռութիւն մը առաջ բերէ, առանց դիմելու այն փոխառութեան զոր նախորդ նախարարութիւնը որոշած էր: Պ. Զանքով «Տրական Զանքով» անուն բաժանորդագրական Ընկերութիւն մը հիմնեց՝ պահպանելու համար Պուլկարիա լրագիրը: Այդ Ընկերութեան պայմանաժամը տասը տարի պիտի ըլլայ եւ դրամագլուխը յիսուն հազար ֆր.:

—Սէլանիկի գաւառական պաշտօնաթերթը արտատպած է Պուլկարիոյ դատական նախարարին այն շրջաբերականը, որով ծանուցուած էր իշխանապետութեան դատական բոլոր պաշտօնեաներուն խիստ հսկողութիւն կատարել՝ սպառնալիքով դրամ շորթելու աշխատող անձերու մասին:

ՍԵՐՊ նուագածուներու խումբը՝ «Լիւթուրիանէինա սերպա», կ'ըսէ Մոնիթէօռ, պատիւ ունեցաւ նուագելու Վեհ. Սուլթանին ներկայութեանը: Ընդամէնը տասնըչորս կտորներ նուագեց, որոնց մեծ մասը սերպիական երգչութեան կը վերաբերէին: Ն. Վեհափառութեան հրամանով Ալէքսանդր Թագաւորին քայլերգն ալ նուագուեցաւ: Վեհ. Սուլթանը գեղարուեստից շքանշաններ շնորհեց այդ խումբին նուագածուներուն եւ հինգերորդ կարգի Մէճիտիէ՝ անոնց պետին:

ՅՈՒՆԱՑ Ս. Պատրիարքը, Եանեայի մետրապոլիտին հետ, երէկ Մեծ-Եպարքոսին ապարանքը գնաց եւ Եանեայի թեմին վերաբերեալ կարգ մը գործերու մասին տեսակցեցաւ Ն. Բարձրութեան հետ:

Կ. ՊՈԼՍՈՅ սերպիական դեսպանատան խորհրդական անուանուեցաւ Բելգրատի սերպիական ընդհանուր հիւպատոս Պ. Քրիսթիչ՝ պահելով հանդերձ իր այդ պաշտօնը:

ՌՈՒՍ կառավարութիւնը վերջուց՝ Իգդիրի ժամանումներուն դէմ սահմանուած քարանթինան:

ՕՏԵՍԱ բնակող մեծահարուստ Յոյն մը՝ Պ. Մարաշլի, որ Կ. Պոլսոյ յունական բարեգործական հաստատութեանց այնչափ նուէրներ ըրած է, հարիւր հազար ռուբլի նուէրեր է Աթէնքի ազգային թատրոնին: Պ. Մարաշլի նաեւ իր ծախքովը հրատարակել պիտի տայ Սոլոմոսի գրական բոլոր երկասիրութիւնները:

ՍՈՖԻԱՅԷՆ կը գրեն թէ տեղւոյն ռուսական ընդհանուր հիւպատոսը շաբաթ իրիկուն սեղան մը տուեր է, որուն ներկայ գտնուեր են կայս. գոմիսէրը ու Տէվֆիք Նէճիպ էֆ. Մէլհամէ, հիւպատոսական մարմինը եւ ուրիշներ։

ԱՆԳԼԻՈՅ դեսպանատան երէց Տ. Թէոտոր Տաուըրնկ, շաբաթ օրը Ցունաց Ս. Պատրիարքին այցելութիւն տուած միջոցին, յանձնեց Քէնթըրպըրիի արքեպիսկոպոսին մէկ նամակը, որով կը պատասխանէր Ն. Սրբազնութեան վերջին նամակին։

ԿԻԼԼԽԱՆԻ ախտաբանական հիւանդանոցին տնօրէն գերմանացի Րիտէր էֆ.ի եւ օգնականին պաշտօնավարութեան պայմանաժամը երեք տարուան համար պիտի երկարի։

ՑՈՐԵՆԻ ԳԻՆԸ բարձրացած է Ռումանիոյ մէջ։

ԽԱԼՔԻՍԷՆ (Ցունաստան) կը գրեն թէ տեղւոյն օսմ. հիւպատոս Զարեհ էֆէնտի մեռեր է։ Օրթոտոքս արքեպիսկոպոսը եւ եկեղեցականները հետեւեր են դագաղին։ Դագաղին ծոպերը բռներ են տեղւոյն կառավարիչը, քաղաքապետը, ոստիկանապետը եւ Ֆրանսայի հիւպատոսական գործակալը։ Աթէնքի լրագիրները կ'ըսեն թէ հանգուցեալը ընդհանուր համարում կը վայելէր։

ՋՐՕՍԱԿԱՆ ՊՏՈՅՏ.—Ռուսիոյ դեսպան Պ. Զինովիէվի հրաւէրով Աւստրիոյ, Անգլիոյ, Գերմանիոյ, Իտալիոյ ու Ֆրանսայի դեսպանները, երէկ, Բոլֆըս պահականաւով զբօսական պտոյտ մը կատարեցին մինչեւ Պէօյիւքտէրէ եւ իրիկուան վերադարձան։ Բոլֆըսի մէջ սեղան մը տրուեցաւ։

ԳԻՒՂԱԽՈՒՄԲԻ ՄԻՒՏԻՐՆԵՐՈՒ մասին պետական Խորհուրդը հետեւեալ որոշումը տուած է որ վաւերացած է կայս. Իրատէով.—Ասկէ վերջը գիւղախումբերու միւտիրութեան պաշտօնին համար միայն Իտատիէ վարժարաններէն վկայական ունեցողները ընդունիլ. նաեւ այն միւտիրները որոնք չորս տարի պաշտօնավարած եւ իրենց կարողութիւնը ցոյց տուած են եւ դատաստանի չեն ենթարկուած, Միւլքիէ վարժարանին մէջ քննութեան ենթարկել եւ յետոյ երրորդ աստիճանի գայմագամութեան պաշտօնի կոչել։ Այս որոշման շարժառիթը այն է թէ մինչեւ հիմա գայմագամութեան պաշտօնի կը կոչուին միայն Միւլքիէ վարժարանի շրջանաւարտները եւ Իտատիէ վարժարաններու շրջանաւարտներէն անոնք որ որ չորս տարի միւտիրութեան պաշտօն վարած են։ Արդ, ձեռնհաս պաշտօնարանը նկատած է թէ երկար ատեն միւտիրութիւն ընողներուն մէջ կրնան ըլլալ այն տեսակ անձեր որոնք թէեւ վարժարանէ մը շրջանաւարտ չըլլան, սակայն իրենց փորձառութեամբ ու կարողութեամբ արժանի են գայմագամութեան պաշտօնին բարձրանալու. ուստի այդ կարգի անձերը պէտք չէ պաշտօնէ զրկել։

ՓՈՒՌԵՐԸ.—Բժշկական վարժարանին հրահանգ տրուեցաւ շուտով տարրալուծել փուռերու ջրհորներէն առնուած ջուրերը, որպէս զի կազմուած յանձնաժողովը փուռերու մասին խորհրդակցութիւն կատարած ատեն կարենայ նկատողութեան առնել տարրալուծմանց արդիւնքը պարունակող տեղեկագիրները։

ՀԵՌԱԳՐԱԿԱՆ ու Թղթատարական վերատեսչութիւնը Բ. Դուռնէն արտօնութիւն ուզեց Սըլիւրի Գուլաք Գահա անուն տեղը հեռագրական կայան մը հաստատելու համար։

ԼՈՆՏՈՆԻ օսմ. դեսպան Քոսթաքի փաշա վերջերս տեսակցութիւն մը ունեցեր է Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարար Լորտ Լանստաունի հետ։

ՄԱՆԱՍՏԻՐԷՆ կը գրեն թէ տեղւոյն եղեռնագործ ատեանը տաժանակիր աշխատութեան դատապարտեր է հինգ պուլկար աւազակներ։

ՆԵՐՈՒՄ.—Ահմէտ անուն մարդ մը որ Հըզըրօղլը Թահսինը սպաննած ըլլալուն համար տասնըհինգ տարուան տաժանակիր աշխատութեան դատապարտուած էր ու Տիարպէքիրի բանտը կը գտնուէր, հիւանդութեան վիճակին պատճառաւ բարձրագոյն ներման արժանացաւ։

ՕՏԱՐ ՄԱՐՏԱՆԱՒԵՐ.—Անգլիական նաւաբաժին մը որ քանի մը օրէ ի վեր Սէլանիկի նաւահանգիստը կը գտնուի, Իզմիրի եւ Միջերկրականի միւս նաւահանգիստները պիտի այցելէ։ Իտալական նաւաբաժին մըն ալ մինչեւ մէկ ամիս պիտի այցելէ Միջերկրականի օսմ. նաւահանգիստները։

ՊԱՐՍԻՑ դեսպան Միրզա Մահմուտ խան երէկ Բ. Դուռը երթալով տեսակցեցաւ պետական Խորհուրդի նախագահին եւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։

ԱՏԱՓԱԶԱՐԻ ԳԱՅՄԱԳԱՄԸ.—Ներքին գործոց նախարարութիւնը մէկ ամսուան արձակուրդ տուաւ Ատափազարի գայմագամ Մէհմէտ Րիֆաթ էֆ.ի՝ իր անձնական գործերուն կարգադրութեանը համար։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Խտիվը մարտ 9ին (Ն. Տ.) իր ներկայութեան ընդուներ է Օրլէանի Հանրի իշխանը։

ԳԱՀԻՐԷ բնակող Անգլիացիները ու Ամերիկացիները որոշեր են անգլեւամերիկեան հիւանդանոց մը հաստատել։ Շինութեան ծախքը՝ տասը հազար ոսկի՝ հանգանակութեամբ պիտի հայթայթուի։ Անգլիացի սեղանաւոր Սըր Էրնէսթ Քէսլ յանձն առեր է հինգ տարուան մէջ հինգ հազար ոսկի նուիրել։ Սըր Ճոն Էլտըն հազար ոսկի եւ անգլիական ու ամերիկեան ընդհանուր հիւպատոսներն ալ յիսունական ոսկի տուեր են։

ՎԻՃԱԿԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.—Վերջին անգամ կատարուած մարդահամարի մը նայելով, Պուլկարիոյ ընդհանուր բնակիչներուն թիւն է 3,720,565։ 1893էն ի վեր 410,100 հոգի աւելցած են։

Պ. ԿԷՇՈՎ, Կ. Պոլսոյ պուլկարական գործակատարը, երէկ Սոֆիա ուղեւորեցաւ։

ՄԻՐՍԻՆԻ վաճառականներէն ոմանք, կ'ըսէ Իգտամ, բողոքեր են ձեռնհաս պաշտօնարանին թէ Մէրսինի մաքսատան մէջ ներածուած ապրանքներէն հարիւրին տասը մաքս կ'առնուի։

ԱՇԽԱՏ.—Երկրագործական նախարարութիւնը Կ. Պոլսոյ մէջ աշխատանոց մը պիտի հաստատէ ածխախոտի (չալըզի) չէճաղեզին պատրաստութեանը համար։

ԱԹԷՆՔԻ օսմ. դեսպանատունը ծանոյց Բ. Դրան թէ, իր կողմէ եղած դիմումի մը վրայ, հելլէն կառավարութիւնը հրահանգ ղրկեր է ամէն կողմ որ արգիլուած նիւթեր եւ այլն պարունակող հելլէն նաւերուն թող չտրուի որ հելլենական նաւահանգիստներէն դուրս ելլեն։

ՊԵՐԼԻՆԻ օսմ. դեսպան Թէվֆիք փաշա, անցեալ շաբթու, տեսակցութիւն մը ունեցեր է Գերմանիոյ նախարարապետ ֆոն Պիւլով կոմսին հետ։

ՍԱՔԱՐԻԱ գետը մաքրելու եւ նաւարկելի ընելու համար Նէմլիզատէ Թահսին փաշայի խնդրած մենաշնորհին պաշտօնագիրները, պայմանագրութիւնը եւ այլն պետական Խորհուրդին յանձնուեցան, ուր կը քննուին։

ՎԻԷՆՆԱՅԷՆ կը գրեն թէ տեղւոյն օսմանեան դեսպան Մահմուտ Նէտիմ պէյ ու խորհրդական Հէմիլ փաշա, անցեալ շաբթու, ներկայ գտնուեր են արտաքին գործոց նախարար Կոլուխովսքի կոմսին կողմէ տրուած սեղանի մը։

ՄԻԼԻՈՆՆԵՐՈՒ ԺԱՌԱՆԳՈՒԹԻՒՆԸ.—Հնդկաստանի մէջ մեռնող Մանտրաճըօղլըի յիսուն միլիոն ոսկիներուն ժառանգորդներէն մէկն ալ Կ. Պոլսոյ փաստաբաններէն Քոնսթանթին Ճիրուճիս էֆ.ն է եղեր։

ՑԱՆԿԱՐԾԱՄԱՀ.—Ա. Զօրաբաժնին զինուորական ատեանին նախագահ Րիզա փաշա, երէկ, ժամ 8ին, Տիրէքլէր Արասիէն անցած ատեն, յանկարծակի տկարութիւն մը զգալով դեղարան մը մտաւ, ուր թէեւ հարկ եղած դարմանները եղան, սակայն քիչ վերջ մեռաւ ուղեղին մէջ արեան հեղեղումէ։

ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ, ռուսական հիւպատոսարանին դիմումին վրայ, անցեալ նեղը, Ռուս մը ձերբակալեց շոգենաւէն ելած ատեն։ Այդ անձին հետ կային 16—18 տարեկան գեղանի հինգ ռուս աղջիկներ որոնց համար ըսաւ թէ քոյրերըն են, բայց աղջիկները հակառակը պնդեցին։

ՆԱՐԼԸ ԳԱՊՈՒԻ կողմը, անցեալ օր, սպաննուած ռուսիացի Միխալ Օզաթօվի մարմնոյն վրայ դիազննութիւն կատարուելով հաստատուեցաւ որ կոկորդին ու խնչափողին վրայ գործուած ճնշումին հետեւանքով խեղդամահ եղած է։ Ծանուցուեցաւ Օսմ. Պանքայի ու Քրէտի Լիոնէի տնօրէններուն, որպէս զի Միխալին անունով յանձնուած դրամէն եւ ոչ մէկուն վճարում ըլլայ։ Ռուս դեսպանատունն ալ գրեց Օտեսա որ ոճրագործ Նիքօ երբ հոն հասնի, ձերբակալուի։

ՈՃԻՐ ՄԸ.—Պէյքօզի շրջակայ Գըլընճը գիւղին մէջ ուրբաթ օրը ոճիր մը գործուեցաւ։ Ալի անուն տասներեք տարեկան տղայ մը արտը գտնուող իր մօրեղբօրը քով գացած ատեն Պըչըքճըօղլը Մէհմէտ վրան յարձակեցաւ, պատիւը բռնաբարեց ու յետոյ գլուխը կտրելով սպաննեց։ Ոճրագործը ձերբակալուեցաւ։ Մէհմէտ խոստովանեցաւ պատիւը բռնաբարած ըլլալը, բայց ըսաւ թէ սպանութիւնը Միւչքի անուն գնչու մը գործած է։ Քննութիւնը առաջ կը տարուի։

ՎԱՅՐԱԳ ՀԱՅՐ ՄԸ.—Սէրվէթ կը պատմէ թէ Ղալաթիա բնակող 17 տարեկան Էլէնի անուն աղջիկ մը ոստիկանութեան դիմելով, յայտներ է թէ իր հայրը ուզած էր իր պատիւը բռնաբարել։ Ոստիկանութիւնը քննութեան ձեռնարկած է։

ԱԿՌԱՆԵՐՈՒ ԿԱՐԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ.—Ակռաներու չգոյութիւնը կը վնասէ արտասանութեան եւ դէմքը կը տձեւցնէ։ Առանց լաւ ակռաներու, բնաւ կատարեալ ծամողութիւն չկայ, առանց կատարեալ ծամողութեան բնաւ կատարեալ մարսողութիւն չկայ, առանց մարսողութեան չի կայ սննդառութիւն, առանց սննդառութեան չի կայ առողջութիւն, և առանց առողջութեան ի՞նչ է կեանքը։—Ուստի խորհուրդ կու տանք ատամնացաւ ընթերցողներուն դիմել Տքթ. Պաուէի, միակ ատամնաբոյժը որ երկու անգամէն կրնայ ակռը դնել երկրորդ եւ անարժան ակռաները արհեստական ամենագեղեցիկ ու ամենահաստատուն ակռաները պատրաստել առանց քիմքի, կեռերու, զսպանակներու, եայլն, որոնք լաւ արտասանութեան հետ կատարեալ ծամողութիւն կ'ապահովեն։

Ամէնէն փափուկ, ամէնէն ջղային անձերը կրնան կատարեալ ապահովութեամբ դիմել Տքթ. Պաուէի լիովին գոհ մնալու համար։ Արդէն իրեն դիմողը կատարելապէս գոհ մնալէն ետքը միայն ստակը պիտի վճարէ։

Ամէն օր կը դարմանէ ժամը 9էն (Ը. Ե.) մինչեւ երեկոյեան 5, Բերա, Ֆրանսական դեսպանատան դէմը, 374 թիւ տունը։

Վաղուան թուով «Կարճ խօսքեր»

Ազգային Լուրեր

Զարշամպայէն կը գրեն մեզ. Արեւելք օրաթերթի յունվար ամսաթւոյն մէջ կարդացինք Զարշամպայի մանչերու վարժարանին պանծալի աստիճանաւ յառաջդիմութիւնը ներկայացնող գրութիւն մը՝ որով յօդուածագիր պարոնը կը յայտարարէր թէ Զարշամպան 10—12 տարիէ ի վեր կարող ուսուցիչներ չէ ունեցեր։ Արդարութիւնը ինչո՞ւ պահուի, Զարշամպացիք չեն կրնար ուրանալ տակաւին երեք տարի առաջ իրենց վարժարանին մէջ վեց ամբողջ տարիներ հետզհետէ յաջորդաբար ուսուցչական պաշտօն վարող Անդրանիկ Պ. Վարժապետեան եւ Գէորգ Ց. Կիւլեան էֆէնտիները՝ որոնք այսօր իսկ Անաթօլ-Գոլէճի եւ բարձրագոյն վարժարաններու մէջ ուսուցչութեան պաշտօն վարած ըլլալով՝ Զարշամպայի այժմու վարժապետները կը հանեն իրենց գրպաններէն։ Այո՛, դեկտեմբեր 25 եւ 28ին սկսած էին երկսեռ աշակերտաց եռամսեայ քննութիւնները, ի ներկայութեան հոգաբարձուներէ մէկուն եւ հոգաբարձուհիներու ամբողջութեան։ Քննութիւններ բաւական յաջող անցած են. վարժարանները զուգընթաց են յառաջդիմութեամբ՝ ըստ կարողութեան։ Արդ, հոս հարցնել հարկ կ'ըլլայ թէ ո՞վ էր մանչերու քննութեան ներկայ գտնուելու բարեբաղդութիւնը ունեցող այցելուն, որ նախ ինքզինքը գովաբանել ուզած էր Զարշամպացիներուն պանծալի դիրք տալով՝ որպէս թէ 12 տարիէ աւելի կարողութեան տէր ուսուցիչներ չէ ունեցեր Զարշամպան։ Եւ երկրորդ ծաղրական ձեւով ուզած էր չափազանցել գրածին մէջ թէ՝ «յետ քննութեան պարգեւային յարմար ճառախօսութիւն ալ եղած է»։

«Հանդիսաւոր չէր քննութիւնը որ ճառախօսութեան պէտք ունենար. գոնէ գոհունակութիւն կրնար յայտնուիլ՝ եթէ արժանիք նշմարուէին վարժապետներու աշխատութիւններուն եւ հետեւաբար տղոց յառաջդիմութեան մէջ։ Ի հարկին քաջալերականներ եւ խրատականներ ուղղուած են թէ՛ աշակերտաց եւ թէ միանգամայն վարժապետաց բարւոք կացութեան համար։ Սակայն, ցաւով կը լսենք թէ մեր միւսիւ վարժապետները երկու ամսէ ի վեր իրենց անպատեհ վարմունքներով, տեղւոյս պատ. Թաղ. Խորհրդոյ եւ հոգաբարձու անդամները ի զուր զբաղեցուցած են նիստերնուն մէջ։ Կանխաւ քանի քանի իրենց տրուած խրատներուն ու պատուէրներուն հակառակ վարուելով դարձեալ նոր կնճիռներ ստեղծած են։

Թէեւ անպատուութիւն կը զգանք մէջտեղ բերել, բայց պարագան եկած է, չենք կրնար այլ եւս լռել, ուրեմն ներողութիւն մեզ՝ այս ազնիւ վարժապետները վարժարանի շէնքի մէջ իբր զբօսանք՝ ի՜նչ աղբիւր բռնած տեսակ մը ցատկելու խաղեր սովրեցուցին աշակերտաց, այնպէս որ խաղի ատեն օր մը վարժարանը յանկարծ հիմնովին շարժիլ սկսած էր, եւ միւս յարկի աղջկանց վարժարանէն ամբողջ աշակերտուհիք փողոց թափած էին, կարծելով թէ վարժարանի շէնքը կը փլչի։»

—Սամաթիոյ 1895ի հրդեհին խել մը աղքատ ընտանիքներու տուներն ալ հրոյ ճարակ եղան. եւ այդ թուականին մէկ քանի բարեսէր անձերու միջոցաւ հանգանակութիւն մը տեղի ունենալով 1000 ոսկիի չափ գումար մը արտադրեց։ Այդ գումարը ի պահ դրուած ըլլալով Ունճեան Աբիկ եւ Յակոբեան Միքայէլ էֆէնտիներու քով, այս օրերս այդ կալուածոց յատուկ գետիններու կալուածական տուրքերը, եւն. վճարուեր եւ որոշուեր է հետզհետէ շինել 25 բնակարաններ, որոնցմէ 12ին շինութեան սկսուած է, եւ մնացեալներուն շինութեան ալ հետզհետէ պիտի ձեռնարկուի։

—Ինչպէս որ կ'երեւայ այսօրուան Պաշտօնականներէն, Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է Միւթէմայիզի աստիճանին բարձրացնել Սուրհանդակ եւ Ճէրիտէի Շարգիէ օրաթերթերու Տէր եւ Տնօրէն Ճիվէլէկեան Տիգրան էֆէնտին։ Կը շնորհաւորենք մեր մեծարոյ պաշտօնակիցը կայսերական այս բարձր գնահատման արժանացած ըլլալուն համար. նոյնպէս գոհութեամբ կը ծանուցանենք թէ Սալիսէի աստիճան շնորհուած է յիշեալ երկու թերթերուն վարչական ճիւղին պետ Ճիվէլէկեան Յովհաննէս էֆ.ի, եղբայր Տիգրան էֆ.ի։

ՆԱՄԱԿԱՏՈՒՓ

ԲԵՐԱ, 5 մարտ

Տէր Խմբագիր,

Բերայի Հռոմէական Հայոց Ս. Յովհան Ոսկեբերան եկեղեցւոյն համար նոր դպրաց դաս մը կազմելու մտադրութիւն մը կայ այս պահուս. այդ առթիւ, թերեւս աւելորդ չըլլան կարգ մը խորհրդածութիւններ՝ որոնց կը յուսամ թէ արձագանգ կը հանդիսանաք ձեր ծանօթ անկողմնակալութեամբ։

Դպրաց դաս մը կազմելը աղէկ, բայց դպրապետ մըն ալ պէտք է գտնել. ու դպրապետ ըսելով չեմ ուզեր ակնարկել այն մարդոց՝ որոնք իրենց ձեռքին տակ գտնուող դպիրներէն վարուելու պէտք ունենալով հանդերձ, այդ պաշտօնին կոչուած են։ Ս. Ոսկեբերանի արդի դպրապետը կարելի է այդ մարդոց կարգը դասել, առանց նկատումի։ Ճշմարիտ դպրապետը սակայն, մի միայն եկեղեցւոյ մէջ երգելով չէ որ իր պաշտօնը կատարած կրնայ համարուիլ, հապա երգեցողութեան դաս աւանդելով անվարժ դպիրներուն՝ եւ աշակերտներ հասցնելու աշխատելով, բան մը՝ որուն բացարձակապէս անկարող է արդի դպրապետը, ինչպէս ամբողջ թաղ մը կրնայ վկայել։

Կը յուսանք որ այս նոր դպրաց դասը կազմուած պահուն նկատի կ'առնուի այս շատ կարեւոր կէտը, եւ արժանը կը տնօրինուի։ Ս. Ոսկեբերանի եկեղեցին՝ որ ժամանակաւ Համամճեան Գէորգէ էֆ.ի պէս կարող դպրապետներ ունեցած է, պէտք չէ որ անկարող մարդ մը ունենայ իր դպրաց դասին գլուխը։

Խնդրելով որ ընդունիք, եւայլն. Մնամ

ՀԱՅ-ԿԱԹՈԼԻԿ ՄԸ

Հեռագիր Այսօրուան

(Աժանս տը Քոնսթանթինօբըլ)

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԿԱՅՍՐԸ

ՊԵՐԼԻՆ, 18 մարտ.—Վերջին լուրերու նայելով Վիլհէլմ կայսեր առողջական վիճակը բոլորովին գոհացուցիչ է։

ՀՈՒՆԳԱՐԻԱ

ՊԷՇԹԱ.—Ազատական եւ կղերական ուսանողներու միջեւ ծագած կռիւներու հետեւանքով, համալսարանին մէջ դասախօսութիւնները երկու օրուան համար դադրեցան։ Այդ կռիւներուն պատճառը այն է թէ կղերական ուսանողները խաչ մը կախած էին դասարանին մէջ, հակառակ համալսարանին տեսչութեան արգելքին որով հրամայած էր վերցնել այդ խաչը։

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

ՊԷՔԻՆ.—Վալտէրսէ Մարէշալը զինուորներ ղրկեց Թիէն-Ցինի հարաւային արուարձանը, ապստամբներու խումբերը նուաճելու համար։

—Պէքինէն Ցանկ-Սի-Յու շինուած երկաթուղիին բացումը կատարուեցաւ մարտ 16ին։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ՔԷՅԲԹԱՈՒՆ.—Տէվէթ զօրավարին հրամանատարութեանը տակ գտնուած զինուորները Սէնէքալէն ճամբայ ելան՝ զանազան խումբերու բաժնուած։

ՌՈՒՄԱՆԻԱ

ՊՈՒՔՐԷՇ.—Գահաժառանգ իշխանին ընտանիքը Նիս ուղեւորեցաւ։

ՖՐԱՆՍԱ

ՓԱՐԻԶ.—Երեսփ. ժողովը ընդունեց Ընկերակցութեանց օրինագիծին 13րդ յօդուածին առաջին մասը որ կը տրամադրէ թէ որ եւ է կրօնական միաբանութիւնը չի կրնար կազմուիլ, առանց օրէնքի մը արտօնութեանը։

(Աժանս Նասիոնալ)

ՖՐԱՆՍԱ

ՓԱՐԻԶ, 18 մարտ.—Երեսփ. ժողովը այսօր շարունակեց Ընկերակցութեանց օրէնքին վիճաբանութիւնը։ Յանձնաժողովին ծրագրէն քանի մը յօդուածներ քուէարկուեցան առանց դժպի։

ԼՈՐՏ ՔԷՐԻՆԿԹԸՆ

ՄԱՐՍԻԼԻԱ.—Լորտ Քէրինկթըն ու հետեւորդները (որոնք Էտուարտ թագաւորին գահակալութիւնը պիտի ծանուցանեն) այսօր հոս հասան։

ՄԱՐՍԻԼԻՈՅ ԲԱՆԹՈՂԸ

ՄԱՐՍԻԼԻԱ.—Կացութիւնը միեւնոյնն է։ Նորէն քանի մը գործարաններ փակուեցան։ Զինուորները կը պաշտպանեն աշխատութեան վերսկսող գործաւորները։ Ընդհանուր բանթողէ կը վախցուի։

ՌՈՒՍԻԱ

ՕՏԵՍԱ.—Ընդհանուր բանթողէ մը վախցուելով պաշարման վիճակ հաստատուեցաւ Օտեսայի եւ Քիէվի մէջ։

ՎԵՆԵԶՈՒԷԼԱ

ԼՈՆՏՈՆ.—Քարաքասէն կը հեռագրեն թէ Վենէզուէլայի կառավարութիւնը բանտարկեր է Մ. Նէհանտայ հիւպատոսական գործակալը։

ՉԻՆՈՒ ԴԷՊՔԵՐԸ

ԼՈՆՏՈՆ.—Պէքինէն կը հեռագրեն թէ Լի Հունկ-Ջանկ Ռուսիան կը նպաստաւորէ Մանչուրիոյ խնդրին մէջ։

ԹՐԱՆՍՎԱԼ

ԼՈՆՏՈՆ.—Կ'ըսուի թէ բոլոր Պոէր զօրավարները գումարում մը ունեցեր են Անգլիոյ առաջարկութիւնները քննելու համար, եւ թէ այսօր կը պատասխանեն Լորտ Քիչնէրի։

ԱՆԳԼԻԱ

ԼՈՆՏՈՆ.—Անգլիոյ 1901-1902ի ելմտացոյցը ապրիլի մէջ պիտի ներկայացուի Խորհրդարանին։ Նոր փոխառութիւնը մայիսի սկիզբները հրապարակ պիտի հանուի։ Այնպէս կ'ենթադրուի թէ փոխառութեան գումարը առ նուազն քառասուն միլիոն ոսկի պիտի ըլլայ եւ մինչեւ յիսունչորս միլիոնի պիտի կրնայ հասնիլ։ Փոխառութիւնը քոնսոլիտէի ձեւով հրապարակ պիտի հանուի։ Վճարումները քանի մը ամսուան պիտի բաժնուին։

Տr. ԽԱՉԵՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
396, Մեծ փողոց Բերա, 396
Տեսնել 4րդ երեսը
*[illegible]

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	25	20
Ամէնէն բարձր գին	»	25	28 1/2
Ամէնէն վար գին	»	25	20
Ռումէլի երկթ. զոգ.	Ֆր.	113	50
Ամէնէն բարձր գին	»	114	75
Ամէնէն վար գին	»	113	50

ԲԱՑՈՒՄ 6 Մարտ

Օսմ. Քոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Փ. Կ.	25	18
Ռումէլի երկաթուղի	Ֆր.	113	62
Ցեմանիէ		—	—
Ռէժի		14	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Քրէտ. Ֆոնսիէռ Օթոմ.		1	06
Սոս. Օթ. Շանթ է Վալքօն		6	13
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	02
Թրամուէյի բաժնեթ.		6	25
» Ժուիսանս		191	—
» պարտամ.		460	—
Ջուրք Կ. Պոլսոյ		450	—
[illegible]		87	

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	109	27 1/2
» » » չէք	»	110	05
Փարիզ » »	Ֆր.	22	91 1/4
» » » չէք	»	22	86
Պէրլին անտեսօս չէք	Մարք	18	50
Վիէննա չէք	Ֆիոր.	21	73

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	Ղրշ.	87	27
Անգլիական ոսկի	»	110	09
Բոլ էմբէրիալ	»	91	—
Փրիմեց	»	52	08
Մէճիտիէ ոսկի	»	108	08
Մէթալիք	»	98	
Ռուպլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	60

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱՐԻԶ, 18 Մարտ

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		102	37
» » 3 1/2 %		102	72
Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.) բաց.	Ղրշ.	24	31
) գոց.	»	24	32
» » Բ.			
» » Գ.	»	27	37
Օսմ. Կայս. Պանքա	Ֆր.	548	—
Ցեմանիէ	»	475	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	116	—
Օսմ. մաքսատուն	»	516	—
Օսմ. Ռէժի	»	323	—
Քրէտիթ Ֆոնսիէ 4 %		501	—
Քրէտի Լիոնէ		1058	—
Իտալական Ռանթ	»	95	55
Սպանիական արտաքին	»	70	67
Թրանսվալ	»	92	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	205
[illegible]	»	8	—

ԼՈՆՏՈՆ, 18 Մարտ

Անգլիական Քոնսոլիտէ	96	37
Օսմանեան Ռանթ սէրի Բ.	48	75
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. բաց.	23	25
Օսմանեան Ռանթ սէրի Դ. գոց.	23	25
Օսմանեան Պանքա	11	87
Ռուսական 1880	—	—
Հելլենական 5 %	83	50
» Մոնօբոլ	43	—
Պուլկարական 1888	81	—
Էժիփսիէն իւնիֆիէ	106	—
Տամպէքօ	104	—
Թրանսվալ	3	63
Արտոն երկաթուղի	21	50
Փոխառութիւն	25	370

ՎԻԷՆՆԱ, 18 Մարտ

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	»	240	50
Ռումէլիի երկաթուղի	»	120	—
Օսմ. Ռէժի	»	298	—

ՊԵՐԼԻՆ, 18 Մարտ

Ռուպլը	»	216	25
Ռումէլիի երկաթուղի	»	113	—
Նաւ. երկթ. պարտամուրհակ	»	—	—
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	265

ՊՐԻՒՔՍԷԼ, 18 Մարտ

Օսմ. Քոնս. սէրի Դ.	24	—
Ռումէլիի երկաթուղի	114	—

Կինն՝ իբրեւ Օրիորդ

ԿՈՒՍԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԻ ՄԱՐՄՆԱԿԱՆ ՈՒ ՀՈԳԵԿԱՆ
ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆ
ԻՆՔՆԱԿՐԹՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԱԾ
Հեղինակ՝ ԲՐՕՖ. ՀԷՐՄԱՆ ԳԼԷՆՔԷ

Թարգմ. Մ. Կ. ՆԱԶԻԿԵԱՆ

Գերման բնախօս ու հոգեբան բժշկապետ-մատենագրին ընտրելագոյն գործերէն մէկն է այս գիրքը, որ չափահաս աղջկանց ֆիզիքական ու բարոյական զարգացումը ինքնակրթութեամբ ձեռք բերելու համար պատրաստուած է։ Ամուրի օրիորդք ալ խելամուտ ընթերցմամբ՝ պիտի սորվին իրենց կեանքը քաղցրացնելու եւ ընտանիքի ու ընկերութեան մէջ հաճելի եւ յարգելի ըլլալու գաղտնիքը։

ՑԱՆՁՆԱՐԱՐԵԼԻ Է ԱՄԷՆ ԸՆՏԱՆԻՔՆԵՐՈՒ.

Կ'արժէ որ ծնողք՝ գրքիս պարունակութենէն օգտուիլ թելադրեն իրենց չափահաս աղջիկները։
Հակառակ գործին ստուարութեան գինը անօրինակ կերպով աժան է։

Կեդրոնատեղին
Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ վաճառատունը
Կը գտնուի բոլոր գրավաճառներու քով։
Թղթակազմ 10, Լաթակազմ 15, Ոսկեզօծ 20

ՕՐԻՈՐԴՆԵՐ ԵՒ ՏԻԿԻՆՆԵՐ
ԱՄԷՆՔԴ ԱԼ ԴԻՄԵՑԷՔ
Ղալաթիա, Մեծ Միլլէթ Խան, Ա. յարկ, Թիւ 16
Ուր հասած են գարնան վերջին նորաձեւութիւնները

Սոյն վաճառատունը որ կարող տնօրէնի մը շնորհիւ ամէն տեսակ ապրանքներու ճոխ եւ կատարեալ մթերք մը ունի, այս օրերս ստացած է գարնան բոլոր նորաձեւութիւնները, եւ հետզհետէ ամէն օր ալ կը հասնին նոր ապրանքներ։ Կիներու եւ աղջիկներու համար ժաքէթներ, բէլըրիններ, պլուզներ եւ միջնազգեստներ, տղոց համար զգեստներ եւ բարաբսիւներ, այրերու եւ կիներու համար ամէն տեսակ ճերմակեղէններ եւ ուրիշ շատ մը ապրանքներ կը ծախուին անմրցելի գիներով։ Սոյն վաճառատունը ամէն օր բաց է մինչեւ ժամ 6 (Ը. Ե.) ինչպէս նաեւ կիրակի օրերը։ 3—12

ՏԷՐՍԱԱՏԷԹ ԷՄՆԻՅԷԹ ՍԱՆՏԸՂԸ
ԷՄԼԱՔ ՖՈՒՐՈՒՀԹ ԻԼԱՆԸ

Սէնէսի 302, Նումէրօսը 1200, քեամը Սէլամսըզտա պէյ. Ատաէ Քէպիրտէ Գալֆա սօգաղընտա քէաին էսքի էքմէկչի էվի արսասը իւզէրինտէ մէպնի քեարկիր իքի գաթտան իպարէթ իւչ օտա վէ իքի պուչուգ թօփրագ տաշլըգ էլէ սէքիզ պուչուգ արշըն արսա իւզէրինէ մէպնի ախշապ օլարագ իքի գաթտան իպարէթ էվրի օտա պիր քիլէր պիր մաթպախ վէ սաքըսը վէ իքի սուֆա վէ միւշթէմիլաթը սաիրէյի վէ թօգուզ քըյըք 83 արշըն պաղչէյի հավի 2 պապ խանէնին թէմամը։

Սէնէսի 302, Նումէրօսը 154, քեամը Բալի վէ Տիմիթրի. Ատաէ Քէպիրտէ Ճագօմօ ճատտէսինտէ քէաին էիքիրմի իքի նումէրօլու իքի պիւզ էլլի իքի արշըն արսա իւզէրինէ մէպնի քեարկիր իւչ գաթտան իպարէթ օնիքի օտա իքի սուֆա պիր գուեու վէ պիր մաթպախ վէ պիր սաքըրընճ վէ միւշթէմիլաթը սաիրէյի հավի պիր պապ խանէ իլէ տէրունինտէ պիրիմօնլըղը միւշթէմիլ սըրֆ միւլք թօգուզ օնէքի արշըն պաղչէնին թէմամը։

Սէնէսի 302, Նումէրօսը 2122, քեամը Եանգօ էֆէնտի. Ատաէ Քէպիրտէ հարիգ մահալլինտէ քէաին իքի էլլի իքի մէթրօ արսա իւզէրինէ մէպնի քեարկիր գէմին գաթըյլա իքի գաթտան իպարէթ իքի օտա պիր սալօն վէ միւշթէմիլաթը սաիրէյի հավի սըրֆ միւլք պիր պապ խանէնին թէմամը։

Սէնէսի 307, Նումէրօսը 6771, քեամը Սէֆէրանի. Ատաէ Քէպիրտէ հարիգ մահալլինտէ Այէա Տիմիթրի քիլիսէսի սօգաղընտա մուգատտէմա իւչ էլէքմ պիր նումէրօլու էքմէկչի պէչ մէթրօ արսա իւզէրինէ մէպնի սըրֆ միւլք քեարկիր պիր պապ տուքքեան մաղազասընըն թէմամը։

Սէնէսի 307, Նումէրօսը 1373, քեամը Եէգանէ Եօրկի. Ատաէ Քէպիրտէ Ջէնար Ալթը ճատտէսինտէ ալթմըշ տօգուզ նումէրօլու սէքսէն էլլի մէթրօ արսա իւզէրինէ մէպնի իւչ գաթտան իպարէթ պէչ օտա իքի սալօն վէ մէրմէր թօփրաքլը հավի վէ պիր գուեու վէ պիր մաթպախ վէ արգա ճիհէթինտէ էլլի ալթը պուչուգ մէթրօ պաղչէ վէ միւշթէմիլաթը սաիրէյի հավի սըրֆ միւլք պիր պապ խանէնին թէմամը։

Սէնէսի 309, Նումէրօսը 3726, քեամը Աթինա գատըն. Ատաէ Քէպիրտէ Պալըգ Բազարը սօգաղընտա գըրգ իքի նումէրօլու գըրգ իւչ արշըն արսա իւզէրինէ մէպնի ախշապ իքի գաթտան իպարէթ տօգուզ օտա պիր սուֆա վէ միւշթէմիլաթը սաիրէյի հավի սըրֆ միւլք պիր պապ խանէ իլէ թախթընտա վագը պիր գասապ տուքքեանընըն թէմամը։

Սէնէսի 303, Նումէրօսը 976, քեամը Անտոն փաշա վէ սաիրէ. Ատաէ Քէպիրտէ Մանտր Նամ մահալլէ ճօգալի օթէլի գարշըսընտա էլլի իքի նումէրօլու իքի էլլի մէթրօ արսա իւզէրինէ մէպնի քեարկիր պօտրում գաթըյլա իւչ գաթտան իպարէթ օն տօգուզ օտա վէ իքի սուֆա վէ գարու վէ սահրընճ վէ խանէնին էօն ճիհէթինտէ վէ գէմին գաթընտա իքի օտա վէ մէրմէր տօշէլի գըրգ մէթրօ հէյգէլի մահալլէ վէ արգա ճիհէթինտէ վէ տօգուզ խուգ մէթրօ պաղչէ տէրունինտէ իքի օտա վէ պիր մաթպախ վէ միւշթէմիլաթը սաիրէյի հավի սըրֆ միւլք պիր պապ խանէնին թէմամը։

Սէնէսի 309, Նումէրօսը 8704, քեամը Լէվիթա էֆէնտի. Ատաէ Քէպիրտէ Այէ Տիմիթրի մահալլէսինտէ Աճէմ սօգաղընտա օն էքի վէ էլլի ալթը վէ էլլի տօգուզ վէ էլլի իքի նումէրօլու մուրապպաի զէմինի Շահզատէ Սուլթան Մէհմէտ Խան վագֆընա մուգաթթաալը վէ քալիքէսի միւլք վէ միւճտտ ասմէտը խագանի էլլի տօգուզ տօգուզ էլլի տօգուզ մէթրօ արսա իւզէրինէ մէպնի պիր պապ պէչ պուչուգ էլլի ալթմըշ էլլի մէթրօ արսա իւզէրինէ մէպնի քեարկիր իքի գաթտան իպարէթ օն իքի օտա վէ պիր մաթպախ վէ չամաշըրլըգ վէ սահրընճ վէ իւչ սուֆա վէ արգա ճիհէթինտէ պիր օտա վէ սամանլըգ վէ պէչ տէրունինտէ իւչ գարու վէ միւշթէմիլաթը սաիրէյի հավի պիր պապ քէօշքին թէմամը։

Սէնէսի 308, Նումէրօսը 14645, քեամը Գաթինքօ վէ սաիրէ. Ատաէ Քէպիրտէ Պէօյիւք Աթա ճատտէսինտէ տէօրտ նումէրօլու զէմինի Սուլթան Մէհմէտ Խան վագֆընա մուգաթթաալը վէ քալիքէսի միւլք օգուզ էլլի արշըն արսա իւզէրինէ մէպնի ախշապ իքի գաթտան իպարէթ տէօրտ օտա վէ զէմին գաթընտա պիր հավլու վէ պինա խարիճինտէ գըրգ իւչ պուչուգ արշըն արսա իւզէրինէ մէպնի պիր մաթպախ վէ արգա ճիհէթինտէ իքի օն սէքիզ արշըն պաղչէ վէ օթուզ էքիզ արշըն արսա իւզէրինէ մէպնի էսքի օտալարը վէ հէր իքի ճիհէթի ճատտէ նազըր պիր պապ խանէ իլէ գարշը ճիհէթինտէ քեաին սանիյէ թօգուզ պէչ արշըն արսանըն թէմամը։

Սէնէսի 303, Նումէրօսը 7717, քեամը Սօֆիյա վէ Լամպօ. Ատաէ Քէպիրտէ Ջէնար Ալթը ճատտէսինտէ ալթմըշ էքի նումէրօլու իքի իւզ տօգուզ արշըն արսա իւզէրինէ մէպնի ախշապ իւչ գաթտան իպարէթ ալթը օտա վէ պիր գուեու վէ պօտրում գաթընտա օտուն վէ քէօմիւրլիք վէ իքի իքի ալթը արշըն պաղչէ վէ տէրունինտէ մաթպախ վէ միւշթէմիլաթը սաիրէյի հավի սըրֆ միւլք պիր պապ խանէնին թէմամը։

Պալատէ ճինս վէ նէվի իլէ մէվգի վէ միւշթէմիլաթը մուհարրէր էմլաքը մէրհունէ սանտըգ վարէթի մուսալէհէթէ իֆթարը տէյն իթթիհտիչ վէ պէր միւճիպ նիզամը իլմաջրինտէ կէօնտէրիլէն հալէթ հէնուզ սանտըգա մի ըրճաամ իլէհիւլ օլմայըննըամ թօրլը ալըշ սուտուլ էմլաքը մէրհունէ վէ էզ էդը մուամէլէսի էհրա գըլընարագ էմրը փէրաղ իճրասըյլը մի մի թէջտերիլիւպ միւշթէրիսինէ թէսլիմ օլունմագ իւզրէ մօրսիւր թարիխտէն իթիպարէն օթուզ կիւն սօնրա ալը միւզայէտէ փուռուխթ թիւնէ թէճէվիլիս օլունաճաղը Տէրսաատէթ Էմնիյէթ Սանտըղընտան իլան օլունուր։ Ֆի 4 մարտ սէնէ 317

* *
*

Էմնիյէթ սանտըղը ճիւզթառնլըղը հէր հանկի նամա օլուր իսէ օլսուն սանտըղըն էմլաքը մուգապիլինտէքի մաքլուպաթընա մահսուպ օլունմագ իւզրէ միւլքը ալըյ միւզայէտէ փիրունխ էտիլէն էմլաքը մէրհունէ միւզայէտէ պէտէլլէրինի թամամ իճրա իլէ թէքէսիլէրին թօղրուտան թօղրուսու սանտըգ խարիճինէ միւրաճաաթ իլէնմէլէրի իլան օլունուր։ Ֆի 5 մարթ 317

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

ԱԶԴ. — 1890ի 4⁰/₀ Օսմանեան փոխառութեան պարտաթղթոց թերթէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ՝ 1901 մարտ 1)14էն սկսեալ, իրենց պայմանաժամը նոյն թուականին սպառող թիւ 22 կտրօնները, 1901 փետր. 1)14ի վիճակահանութեան մէջ ջնջուած նոյն փոխառութեան պարտաթուղթերը պիտի վճարուին Ղալաթիա, Օսմ. Պանքային կողմէ, ամէն օր ժամը 10էն մինչեւ 2 ու կէս (Ր. Ե.) բացի կիրակի օրերէն, և ուրբաթ օրերը ժամը 10էն (Ր. Ե.) մինչեւ կէսօր։ Նոյն պայմանաժամէն առաջ ջնջուած պարտաթուղթերը և կտրօնները պէտք է միեւնոյն օրը և միեւնոյն ժամուն ներկայացուին։

Կտրօններուն և պարտաթուղթերուն տեղ, որոնց պէտք է ընկերանան թուահամարեալ պօրտրօներ. պիտի տրուին ստացագիրներ, որոնք իրենց թուականէն 10 օր ետքը պէտք է ներկայացուին Օսմանեան Պանքային։

* * *

4⁰/₀ Օսմ. փոխարինեալ պարտքին պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ՝ 1901 մարտ 1)14էն սկսեալ, իրենց պայմանաժամը նոյն թուականին սպառող թիւ 35 կտրօնները պիտի վճարուին Ղալաթիա, Օսմ. Պանքային կողմէ, ամէն օր ժամը 10էն մինչեւ 2 ու կէս, բացի կիրակի օրերէն, և ուրբաթ օրերը ժամը 10էն մինչեւ կէս օր։ Նոյն պայմանաժամէն առաջ ջնջուած կտրօնները պէտք է միեւնոյն օրը և միեւնոյն ժամուն ներկայացուին։

Կտրօններուն տեղ, որոնց պէտք է ընկերանան թուահամարեալ պօրտրօներ, պիտի տրուին ստացագիրներ, որոնք իրենց թուականէն 10 օր ետքը պէտք է ներկայացուին Օսմ. Պանքային։

* * *

4⁰/₀ բերիոդիք Օսմ. փոխառութեան պարտաթուղթերէն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ 1901 մարտ 1)14էն սկսեալ, իրենց պայմանաժամը նոյն թուականին սպառող թիւ 21 կտրօնները և 1901 փետր. 1)14ի վիճակահանութեան մէջ ջնջուած նոյն փոխառութեան պարտաթուղթերը պիտի վճարուին Ղալաթիա, Օսմ. Պանքային կողմէ, ամէն օր ժամը 10էն 2 ու կէս, բացի կիրակի օրերէն, և ուրբաթ օրերը ժամը 10էն մինչեւ կէս օր։ Նոյն պայմանաժամէն առաջ ջնջուած պարտաթուղթերը և կտրօնները պէտք է միեւնոյն օրը և միեւնոյն ժամուն ներկայացուին։

Կտրօններուն և պարտաթուղթերուն տեղ, որոնց պէտք է ընկերանան թուահամարեալ պօրտրօներ, պիտի տրուին ստացագիրներ, որոնք իրենց թուականէն 10 օր ետքը պէտք է ներկայացուին Օսմ. Պանքային սնտուկին։ 5—5

Կ. Պոլիս, 13)26 փետր. 1901

ԿՈՒՐԾՔԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆՔ
ՍԻՐՈ Տ'ԻՓՈՖՕՍՖԻԹ ՏԸ ՇՕ
ԿՐԻՄՕ ԵՒ ԸՆԿԵՐ. դեղագործ
SIROP D'HYPOPHOSPHITE DE CHAUX
DE GRIMAULT & Cie

Բոլոր բժիշկաց կողմէ յանձնարարուած է և կատարելապէս կը բուժէ ցնցուղի և թոքի հիւանդութիւնները. նոյնպէս հարբուխները, ցնցղատապերը եւն, թոքախտաւորներու թոքերուն այտուցները կ'սպիացնէ և կը վանէ յարատեւ հազերն, որք հիւանդներուն յուսահատութիւն կը պատճառեն։ Իր ազդեցութեամբ գիշերային քրտինքները կը դադրին, ախորժակը կ'աւելնայ և հիւանդը շուտով կ'առողջանայ։

ՓԱՐԻԶ, 8, Վիվիէն փողոց
եւ բոլոր դեղարանաց մէջ

ՏՈՔԹԷՕՐ Ե. ԱՐԱՊԵԱՆ
Ծանօթ ատամնաբոյժ Բարիզի
Ի Սիթէ տը Բերա, թիւ 1

Ամէն օր կ'ընդունի ժամը 4էն 10 (Ը. Թ.)։ Բշ. և Ուրբ. կէս օրէն առաջ Սիրքէճի դեղարան Նալբանդ[illegible]։ Կիրակի օրերը ժամադրութեամբ։

Աղքատաց ձրի 490

ԱԶԴՈՒ ՄԱՔՐՈՂԱԿԱՆ ՄԸ

Մաքրողականի մը եթէ պէտք ունիք և կը փափաքիք առանց նեղուելու խմել անմիջական ազդեցութեամբ, թողէք Եանօսի նման զզուեցուցիչ ջուրերն ու դեղերը, որոց մեծագոյն մասը կեղծ են, ու փութացէք գնել։

VILLACABRAS

աշխարհահռչակ մաքրողականն, որ բնական աղբիւրներէն Բաւդէօսեան դրութեամբ զտուած յստակ ջուր մըն է և շատ դիւրաւ կը խմուի։ Ազդեցութիւն անմիջական։ ՎԻԼԼԱՔԱԲՐԱՆ ուրիշ լուծողական ջուրերու նման ոչ խիթ և ոչ անհանգստութիւն կը պատճառէ։ Առտուն անօթի, ջուրի գաւաթ մը ՎԻԼԼԱՔԱԲՐԱՆ տասը վայրկեան ընդմիջումով երկու անգամէն կէս առ կէս խմել, բաւական է կատարելապէս մաքրուելու։ Պնդութիւն, գլխացաւ և ստամոքսի խանգարում ունեցողներ, մանաւանդ նստողական կեանք վարող անձինք, եթէ ամէն առտու թէյի կամ գինիի գաւաթ մը Վիլլաքաբրան խմեն, կ'ազատին պնդութենէն և անոր հետեւանք հիւանդութիւններէն։

Կը ծախուի ամէն դեղարաններու և դեղավաճառատուններու մէջ։

504 21—56

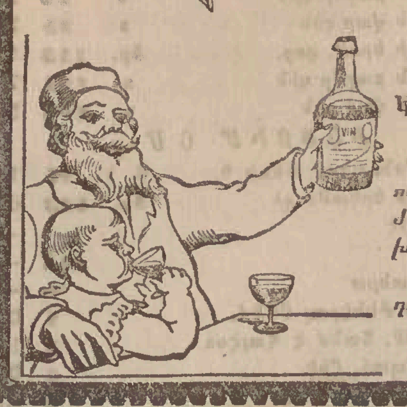

VIN DE BUGEAUD
TONI-NUTRITIF au QUINQUINA et au CACAO
ՊԻՒԺՕՅԻ ԳԻՆԻ
ԿՈՐՈՎԻՉ, ՍՆՆԴԱՐԱՐ, ՇԻՆՈՒԱԾ ՔԻՆՔԻՆԱՅՈՎ ԵՒ ՔԱՔԱՕՅՈՎ

Կորովիչ դեղերու յաւագոյնը։ Կը վերանորոգէ արիւնը, ուժերը, կը դիւրացնէ մարսողութիւնը, կը գրգռէ ախորժակը, կը կարգաւորէ ստամոքսային գործարանները, մէկ խօսքով կը յարմարի բոլոր տկար ու յոգնած մարդոց։

ՊԻՒԺՕՅԻ ԳԻՆԻՆ կը գտնուի բոլոր առաջնակարգ դեղարաններու մէջ։

ԸՆԴՀ. ՄԹԵՐԱՆՈՑ. — P. LEBEAULT & Cie
5, Rue Bourg-l'Abbé, PARIS

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1852
Տրս Ա. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ
396 ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 396
(Եանճի զարեջրատան վրայի յարկը, ճիշդ Զրպուլճեանց դէմը)

Կատարելագործեալ գործիքներու միջոցաւ [illegible] ցաւած ակռաները մէկ անգամէն կը քաշեն ցաւով դիմելու և բուժուած վերադառնալու [illegible]։

[illegible] ոսկիէ, [illegible], ճապոնական և գիմիցեան արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար և նման բնականին, դէմքի ձեւաւորութիւն բաց սարիքի, ծամողութիւն և ապա [illegible]։

Բերնի հիւանդութեանց [illegible] կը բուժեն [illegible]։ [illegible] ցաւի [illegible]։

Ծ. Գ. Ձեռներու կիրակի օրերն ալ (մինչեւ կէս օր) [illegible] (մինչեւ կէս գիշեր) [illegible]։

Ծանօթ. — [illegible] 197

PAPIER FAYARD ET BLAYN

Կը բուժէ հարբուխը, կուրծքի բորբ-քումները, յօդացաւը, ճմլում, վէրք եւն։ Անման դեղ այտուցներու և կոշտի համար։ Կը գտնուի բոլոր դեղարաններու մէջ. (փնտռել մեր ստորագրութիւնը)։

ԼԷ ԲՐՕՎԷՆՍ ՐԷՒԻՆԻ
LES PROVINCES RÉUNIES
ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ՊՐԻՒՔՍԷԼ

Ապահովագրական ընկերութիւն ընդդէմ հրդեհի,
ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԸՆԿ. ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ

Քննիչ Տեսչութեան Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ
Տնօրէն ընդհանուր Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ
Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Ճէնտիտ խան

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին

ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐ
Krondorf
la meilleure eau de table alcaline gazeuse pure

Բոլոր բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած

Հանքային ջուրերու ձեռնարկութիւն Քրոնտորֆի մէջ։ Ընդհանուր ներկայացուցիչ ՆԻՍԻՄ ԼԷՎԻ, Ղալաթիա, Մահմուտիէ ճատտէսի, Գույումճըլար խան՝ թիւ 2. Կը ծախուի գլխաւոր ճաշարաններու, օթէլներու, դեղարաններուն մէջ եւայլն։

Գործակալ Լէվի Գոլսար՝ Էտիրնէ։ Սթ. ումցա ու Մօտիանօ՝ Սէլանիկ։

ԴԺՈՒԱՐԱՄԱՐՍՈՒԹԻՒՆ
ԵՒ
ՍՐՏԱԽԱՌՆՈՒՈՒՔ

Ստամոքսի հիւանդութիւնը, շատ անգամ դժուարամարսութիւնը, սրտի խառնուք, լուծմունք պնդութեան և փոխում առաջ կը բերէ, ինչ որ հիմնովին բուժելու համար պէտք է ամէն ճաշէ վերջ ՐԵՆԼԻՍ ՍԱՆԿԻՆԷՐ անուն ազդու դեղէն մէկ մէկ քիչ առնել։ Րէնլիս Սանկիներ ուրիշ ալքոլային դեղերու նման չի խանգարեր ստամոքսը, ընդհակառակն աստիճանաբար կ'առողջացնէ զայն և արտադրութիւնները կը կանոնաւորէ։ Հարբուխի, հազի, պռոնքիթի և կոկորդի բորբոքումի համար ևս ազդու դեղ մըն է և կը ծախուի մեծ դեղարաններու մէջ։

699 7—26

ԼԱ ՊՈՒԼԿԱՐԻԱ

Առաջին առանձնաշնորհեալ Ապահովագրական Ընկերութիւն
ՌՈՒՍՃՈՒՔ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կարասի, ապրանք, [illegible], վաճառք, եւն. մայրաքաղաքին և գաւառներուն մէջ։

Լաւ պայմաններ.—Շահաւոր պարագաներ։

ԿԵԱՆՔԻ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Ամբողջ կեանք, խառն, որոշեալ ժամանակ, տղոց օժիտ և ծերութեան համար հասոյթ։ Անկախ թարիֆա մը անձնասպանութեան, մենամարտի և ճամբորդութեան համար։

ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ ԴԷՄ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Աշխատութեան ժամանակ եղած գործողութեանց դէմ։ Ապահովագրութիւն ճամբորդներու համար, [illegible] ապահովագրեալները [illegible] կամ [illegible]։

ԱԶԱՏ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

Առաջին կարգի երաշխաւորութիւններ խնամ մեծ Ընկերութեանց կողմէն կրկին ապահովագրութեամբ։

Ընդհանուր գործակալութիւն բացուած Արեւելքի համար (Թուրքիա, Յունաստան, Եգիպտոս, Սուրիա)։

Ժ. Գ. ՔԱՍԱՐԵԹՕ
Կ. Պոլիս, Ղալաթիա, Գաֆաճեան խան, թիւ 6-9

Գլխաւոր գործակալութիւն,—Կ. Պոլիս. Ստամբուլ խան, Պահճէ Գափու։

Ընկերութեան դրամատունն է
ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ 599

HUILE DE HOGG
ՄՈՐԻՒ ՁԿԱՆ ԻՒՂ

Ծանօթ է թէ մորիւ ձկան իւղի գործածութիւնը, մանաւանդ [illegible] որքան օգտակար ու յանձնարարուած է փափկակազմ անձերու (էրիկ մարդ, կին ու տղայ) անարիւնութենէ և կուրծքի հիւանդութիւններէ տառապողներու։ Բայց անոր փրկարար արդիւնքները ձեռք բերելու համար, պէտք է որ այդ իւղը զուտ ու առաջին կարգի ըլլայ։ Հետեւաբար պէտք է զգուշանալ կեղծերէն ու ստորին տեսակներէն, որոնք հրապարակին վրայ կը ծախուին, և որոնց գործածութիւնը աւելի վնասակար է քան օգտակար։

Պ. Հօկ Թէր-Նէօվի մէջ ձկնարաններ ունի, ուր մորիւ ձկան իւղը մեծ խնամքով կը հանուի։ Այս իւղը, [illegible], եռանկիւնաձեւ շիշերու մէջ դրուած է, որ ամենուն ծանօթ է արդէն և Բարիզի Իւնիոն տէ Ֆապրիքան ընկերութեան կողմէ երաշխաւորութեան դրոշմով մը կնքուած է։ Բոլոր նշանաւոր բժիշկները կէս դարէ ի վեր հիւանդներուն այս ձկան իւղը կը յանձնարարեն։ Կեղծերէն և նմանութիւններէն զգուշանալ։ Հօկի մորիւ ձկան իւղը կը ծախուի դեղագործներու և դեղավաճառներու քով։ Միակ տէրն է Թ. Բ. Հօկ, 2 թիւ, Քասթիկլիօն Բարիզ։

ՀԻՆ ԳԻՆԻ երեսուներւք տարուան, բժիշկներու կողմէ յանձնարարուած նոր պաքինածներու և անարիւնութիւն ունեցողներու։ Դիմել Օրթագիւղ, Հանգուցեալ Մուխթար [illegible] տանը։

ՌՕՍԻԱ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

1881 Մարտ 20ի Կայս. հրամանով արտօնեալ Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ Ընկերութեան պաշտօնատունը, Մեծ Մորսքայա 37 Ապահովագրութեանց ճիւղեր ՀՐԴԵՀ. — ԿԵԱՆՔ. — ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ. — ԱՐԿԱԾ.

Երաշխաւորութեան գումար 121,765,333 ֆր.
1898ի հասոյթք 34,775,462 »
1881 էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրեալներուն վճարած է մօտ 164,172,000 »

Ընկերութեան [illegible] ի Կ. Պոլիս Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ
Ղալաթիա, [illegible] (Քի տէփէ [illegible])
Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար ԹԷՈՏՕՐ ԲԷՐԷՆՍ 324

ՊԱԼՔԱՆ
ԱՌԱՆՁՆԱՇՆՈՐՀԵԱԼ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՍՈՖԻԱ

Դրամագլուխ, պահեստ եւ երաշխաւորութեան գումար Ֆր. 7,500,000

ԿԵԱՆՔԻ ՃԻՒՂ

1899ի ապահովագրութեանց գումարն է 19,534,276 Ֆր.։ Ամբողջ կեանքի վրայ և խառն ապահովագրութիւն, կրկին դրամագլխով, տղոց օժտի դրամագլուխ այլեւայլ կարգադրութիւններով, չափաւոր սակերով ու նպաստաւոր պայմաններով։ Ինչպէս մէկ տարուան ապահովագրութենէ յետոյ ապահովագիրը անվիճելի կը դառնայ, այսինքն Ընկերութիւնը ո՛ և է առարկութիւն չըներ ապահովագրեալին անձնասպանութեան, մենամարտի, ամէն կողմ ճամբորդելու պարագային, եթէ առանց իմաց տրուելու ալ կատարուի. նմանապէս ո՛ և է սակի յաւելում չի պահանջեր։ Ապահովագիրները վեց ամիս յետոյ կրկին կը նորոգուին։

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂ

Ներկայ ապահովագրութեանց գումարն է 460,267,203 Ֆր.։

Գանձուած Ապահովագին 1,433,965 ֆրանք։

Ապահովագրութիւն փայտաշէն ու քարուկիր շէնքերու, կարասիներու և ապրանքներու՝ նպաստաւոր պայմաններով։

ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ ՃԻՒՂ

Ապահովագրութիւն վաճառքներու, շոգենաւերու մարմին աշխարհիս ո՛ր կողմն ալ ուղեւորին։

1896ի շահաբաժինն է հարիւրին 18 ուկէս. 1897ինը՝ հարիւրին 18. 1898ինը՝ հարիւրին 18 և 1899ինը՝ հարիւրին 16։

Ընկերութեան դրամատուններն են ՔՐԷՏԻ ԼԻՈՆԷ Կ. Պոլիս, ԱՆԿԼՕ-ԱՒՍՏՐԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ, Լոնտոն, ՊՈՒԼԿԱՐԻՈՅ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆԸ, Սոֆիա։

Գործակալ ընդհանուր Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ։

Ղալաթիա, Միւրէպպաճի փողոց, Ճէնտիտ խան թիւ 4։

Գաւառաց համար պատուաւոր երաշխաւորութեամբ գործակալներ կը փնտռուին։

Քննիչ գործակալութեան Ա. ԿԻՒՐԵՂԵԱՆ։

ՄԻՇԷԼ ԹԻՖԼԻԶԵԱՆ
ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՎԻՐԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԵՒ ԱԿՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ
Ղալաթիա, Վօյվօտա Պահակատեղին կից թիւ 91

Վաճառատանս մէջ ամէն տեսակ ակնաբուժական և վիրաբուժական գործիքներ կը վաճառուին ՄԷՆԱՎԱՃԱՌ և ՓՈՔՐԱՔԱՆԱԿ։ Կակուղ և կարծր լաստիկէ (քաուչուկ) առարկաներ, [illegible] կալիչներ (դասրգ պաղը), տեսակ տեսակ [illegible] բժշկական [illegible]ներ (շիրինկա), ելեքտրական մեքենաներ, ջերմաչափեր, հեռադիտակներ, խոշորացոյցներ, մանրադէտներ (միքրոսքոփ), փոքր և մեծ մանրադէտի ապակիներ, նորաձեւ ոսկի եւայլն ակնոցներ կը գտնուին վաճառատանս մէջ։ Գիները շատ աժան։ [illegible]։

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԻՄՆՈՒԱԾ
Վեհափառ Սուլթանին Կայսերական Իրատէով
Որ կը կրէ 2/14 Օգոստ. 1892 թուականը
(20 [illegible] 1310)

Ապահ. ՀՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
Հրդեհի, արկածներու, փոխադրութեանց եւ կեանքի վրայ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին ՕՍՄ [illegible] խան, Գարաքէօյ Ղալաթիա

Գործակալ, Ղալաթիոյ մէջ
Գ. Ալպէր Սիմոնս
[illegible] խան, Վօյվօտա փողոց
թիւ 67

Գործակալ, Ստամբոլ կողմը
[illegible] Փանքային մասնաճիւղը
[illegible] փողոց,
[illegible]

Ենթ-գործակալ Պոլսոյ կողմը Գ. Ի. Զաւօյի
Մահմուտ Փաշա, Զաւէր խան, թիւ 21 194

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ
[illegible]
(Լիվէրփուլ, Հըլ, Կ. Պոլսոյ և Օտեսայի)

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալպանօ	1089	Տիտօ	1497	Գօզօ	1011	Մալմօ	724	Ռօզարիօ	188
Ալէրթօ	3607	Տօնկօ	2906	Կրոտօ	1695	Մարէնկօ	3273	Սափֆօ	1118
Անճէլօ	1541	Տօրաօ	895	Հէբօ	775	Մարթէլլօ	3709	Սփէրօ	1785
[illegible]	3377	Տինամօ	4311	Հիտալկօ	1581	Միքատօ	3557	Սիլվիօ	1193
Բասսանօ	1322	Տօմինօ	337	Հինտու	2780	Մէլօ	1057	Սթէլլօ	1200
Բօրօտինօ	1264	Էլպօ	2333	Հօրասիօ	3800	Մօնթէպէլլօ	1735	Թասսօ	1323
Բրավօ	1076	Էրաթօ	1713	Հումպըր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Բրիւնօ	841	Էրնամօ	504	Իտահօ	3254	Նէրօ	1083	Թօքիօ	2837
Պաֆֆալօ	4421	Ֆալկօ	2461	Իտալօ	5540	Օհիօ	4100	Թօլէտօ	1470
Գէլլօ	1671	Ֆլամինկօ	1520	Ճիւնօ	1080	Օթէլլօ	4036	Թրուրօ	487
Գամիլլօ	1337	Ֆէտօ	1841	Քիլլօ	1058	Օրլանտօ	1535	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1244	Ֆրամօ	954	Քօլփինօ	3307	Պալէրմօ	1637	Վասքօ	1914
Կարլօ	1094	Ֆրինթօն	1828	Քօվնօ	1700	Բօլօ	510	Վօլօ	1289
Ճիքակօ	2729	[illegible]	849	Լէօ	1052	Ռինալտօ	2239	Վօլթուռնօ	2396
Սիթօ	1834	Գրանթինօ	4583	Լէփանթօ	3272	Ռօմանօ	1662	Եէտօ	1850
Գլիօ	2897	Գալիլէօ	3060	Լիվօռնօ	1648	Ռօլլօ	1613	Զէրօ	1200
Գօլօրատօ	4285	Կիտանօ	1248	Լօրէնցօ	3191	Ռօմէօ	1789		

Քլարօ շոգենաւը, Նաւապետ Պէրրարը. ընդհանուր վաճառքով Հըլէն հոս հասած է։

Քաարքիլլօ շոգենաւը, Նաւապետ Կրէշամ, ընդհանուր վաճառքով Նիւ Եորքէն մեկնած է փետրուար 23ին ուղղակի Պոլիս գալու և յետոյ Նովօրօսիսկ երթալու համար։

Քօլէնսօ և Քօնկօ շոգենաւերը այժմ կը բեռնաւորին ընդհանուր վաճառքով ի Նիւ Եորք ուղղակի Պոլսոյ և Սեւ ծովու համար։

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՏ ԸՆՔՕ
Թիւ 23—24, Քիւչիւք Միւմէթ խան, Ղալաթիա 277

ՖՐԷՏ. ԼԷՍԻՆԷՅ ԵՒ ԸՆԿ.
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվէրփուլ և [illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիքթօրիան	10500	Յլամիան	3500
Ռոմինեան	10500	Ֆէնիքեան	3500
Քէզրիքեան	10500	Ազօվ.ըն	3000
Լօնտրաշայրեան	9600	Ալէքսրիան	2500
Ֆիլատէլֆիա	9000	Սորաթեան	3500
Գոլօմպիան	8000	ԱՍէնեան	2500
Քօրնիան	8000	Ատուալուքեան	2500
Դրազոնեան	8000	Եկպտիքեան	2500
Ֆերտինեան	8000	Լէոպեան	3000
Եալէնեան	3700	Մինեօ	900
Վալօնիան	3700	Օրօրօ	300
Եղմինեան	3700	Լիմօն	300
Նաւաթեան	3500		

[illegible] 24 ժամ առաջ։

[illegible] համար դիմել
ԷՏՎԱՐ ԼԱՖՈՆՏԷՆ
Ղալաթիա, Քարաքէօյի վրայ
600 [illegible]

COMP RUSSE
NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Ճամբորդութեան երթեւեկութիւնը

6 19 Օտէսա ժամը 4ին յետ միջօրէի
7 20 Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10էն միջօրէէն առաջ (ետ դարձին Աղեքսանդրիա, Բօրթ-Սայիտ, Եաֆա, Պէյրութ եւ Բիռէ).
8 21 Օտէսա ժամը 10էն միջօրէէն առաջ
8 21 Ինէպօլու, Սինոպ, Սամսոն, Օրտու, Կիրասոն, Տրապիզոն, Բաթում ժամը 4էն յետ միջօրէի
9 22 Օտէսա ժամը 4էն յետ միջօրէի

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՍԷՅԼԻ ԵՒ ՀԱՒՐԻ
Ն. ՊԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
[illegible]

Մարտ 19ին Առմենի. շոգ. Մարսիլիա։
Յետոյ ուղղակի Բարիզ համար.
Առաջին կարգի 245 Ֆրանք. Երկրորդ 175 Ֆրանք. Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին Թօփ Հանէ [illegible] փողոց. 516 Թ. [illegible]

ՔԻՒՆԱՐՏ CUNARD
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
[illegible] Լիվերփուլ և [illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Իվէրնիա	18900	Սիլվանիա	5598
Սաքսոնիա	18900	Քաթալոնիա	4841
Լուքանիա	12952	Վէրիա	3229
Քամբանիա	12950	Բավիա	2945
Ուլթոնիա	8845	Թիրիա	2936
Ումպրիա	8128	Սիփրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէփփօ	2181
Աուրանիա	7269	Շէրպուրկ	1814

Շէրպուրկ շոգենաւը, Նաւապետ Բարպինս, ընդհանուր վաճառքով Լիվրբուլէն հոս կը սպասուի դէպի ամսոյս 25ին։

Դիմել առ ՃՕԼԻ և ՍԻՔԷՐ
Joly et Seager
[illegible] խան, թիւ 6, 7, 8. Ղալաթիա. [illegible] փողոց 255

ՄՈՍ
ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվերփուլ, [illegible]
[illegible]

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
[illegible]	3000	[illegible]	3500
[illegible]	3000	[illegible]	2400
[illegible]	3000	[illegible]	2250
[illegible]	3000	[illegible]	2250
[illegible]	3000	[illegible]	2000
[illegible]	2000	[illegible]	1500
[illegible]	1500	[illegible]	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ.
[illegible] խան
ՃԷՄՍ ՄՕՍ և ԸՆԿ.
194 31, Ճէյմս Սթրիթ Լիվրբուլ

Արտօնատէր ԶԱՐԵՀ ԽՕՐԵՆՑԵԱՆ